

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 25 ЧЕРВНЯ 2004 РОКУ ЧИСЛО 26 VOL. CXI FRIDAY, JUNE 25, 2004 No. 26

Кобзар у Вашінґтоні - це свято, яке завжди з нами

Українська громада Америки наближається до ювілею події, яка, мабуть, як ніяка інша за всю історію „американської України", викликала вражаюче духовне піднесення і єднання усіх наших організацій в ідейний моноліт - 40 років тому, 27 червня 1964 року, у Вашінґтоні відбулося відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові. Це також була та перша, справді історична подія в нашому житті, котру з повним правом можемо назвати загальноамериканською: в Почесний комітет спорудження пам'ятника Великому Кобзареві входило 16 сенаторів, 69 конґресменів, губернатори багатьох штатів, посадники десятків американських міст, провідні діячі культури і мистецтва країни. Прихід Тараса Шевченка до Вашінґтону беззастережно підтримували президенти США Гарі Труман, Джон Кенеді, Линдон Джонсон, а Двайт Айзенгавер, 34-ий Президент США, особисто відкривав пам'ятник. Це щире наставлення Америки до ідеї пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні у великій мірі свідчить і про те, що американське суспільство належним чином оцінило українську громаду, її економічний, науковий, культурний і духовний вклад в розвиток країни, унікальну здатність українців бути водночас щирими патріотами новоприбраної й історичної батьківщин.

Напередодні 40-річчя відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні мені особливо приємно відзначити, що біля самих джерел цієї ідеї стояв Український Народний Союз і „Свобода", що було абсолютно природним, коли згадати, що перше число „Свободи", 15 вересня 1893 року, своїм епіграфом мало ці знамениті слова Кобзаря: „Учітеся, брати мої, думайте, читайте - І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...", і що під впливом УНСоюзу і „Свободи" вже в 1898 році в Олифанті оформилося Товариство ім. Шевченка, котре поставило собі за мету спорудження в Америці пам'ятника „найбільшому синові України-Руси". А в 1914 році українці Ню-Йорку й околиць відсвяткували 100-річчя від дня народження Т. Шевченка так масово і величнo, що це викликало хвилю піднесення в Російській імперії.

Поштівка, яку видав Комітет побудови пам'ятника Т. Шевченкові напередодні 27 червня 1964 року.

Не меншою приємністю є сьогодні підкреслювати, що ідея спорудження пам'ятника Кобзареві у Вашінґтоні об'єднала всю нашу громаду, поставила плече до плеча все свідоме українство США, адже членами Комітету побудови пам'ятника були 50 українсько-американських організацій та установ. Це дозволило успішно здійснити кольосальний обсяг праці, починаючи від збіркової акції, оголошення конкурсу на проєкт пам'ятника, вибору і посвячення площі й закінчуючи відкриттям пам'ятника та великим концертом і бенкетом у вашінґтонському готелі „Мейфлавер". Хочу також підкреслити, що основну частину зібраної суми грошей становили пожертви Українського Народного Союзу і його членів.

Нехай же ця оптимістична і незабутня історія назавжди залишиться прикладом нашої єдности і організованости, вміння ставити перед собою великі цілі і успішно досягати їх, прикладом монолітности усіх наших громадських сил і всіх поколінь, і нехай ім'я Тараса Шевченка і безсмертний патос його поезії завжди буде з нами, надихаючи на нові і сміливі громадські проєкти, здійснення котрих вносить в наше життя все більше світла і гуманности.

Нехай повною мірою здійсняться слова Двайта Айзенгавера, промовлені на відкритті пам'ятника Тарасові Шевченкові в американській столиці: „Безупинною працею та при Божій допомозі одного дня настане нова доба, доба універсального миру з волею і справедливістю для всіх".

Стефан Качарай,
президент Українського Народного Союзу

(Матеріяли до 40-річчя відкриття пам'ят-ника Т. Шевченкові у Вашінґтоні див. на стор. 17-21)

Відзначено двадцятиліття „ТВІҐу"

ВАШІНҐТОН. - 11-13 червня у столиці США відбулася конференція, присвячена 20-річчю Вашінґтонської Групи („The Washington Group", або „TWG"). Організація була заснована у 1984 році, коли Україна стояла на порозі змін. Молоді українці у Вашінґтоні, які досягли професійного успіху у різних ділянках, вирішили об'єднатись, щоб знайомити американське суспільство з культурними та мистецькими надбаннями української нації, а також згуртувати українську громаду американської столиці. Через десять років, незважаючи на те, що світ змінився і Україна стала незалежною державою, потреба у діяльності Вашінґтонської Групи (або від скорочення з англійської мови — „ТВІҐ") не відпала, адже треба було відроджувати зв'язки з Україною, налагоджувати нові взаємини між обома країнами. Отримавши незалежність, Україна не стала автоматично демократичною державою. Тому конференція 11-13 червня у Вашінґтоні - це ще один крок до глибшого розуміня внутрішніх українських реалій.

Мирослава Гонгадзе

Про те, якою Україну була на зорі її незалежности і як проходили трансформаційні процеси, під час першої ж панелі розповіли колишні посли США в Україні Віліям Грін Мілер та Стівен Пайфер. Обидва були і залишились активними прихильниками України. Водночас вони висловили певне розчарування тим, як Україна розвивається останніми роками. Стівен Пайфер, який тепер є другим секретарем Державного департаменту США і безпосередньо займається взаєминами між США та Україною, стверддив, що 2000-2002 роки були для цих взаємин найскладнішими. Вбивства журaналістів, тиск на політичну опозицію, продаж зброї Македонії в обхід міжнародного ембарго і те, що, як заявив С. Пайфер, Президент Кучма дав розпорядження на продаж протиракетних установок „Кольчуга" до Іраку, стало причиною погіршення взаємин між державами. США також стурбовані так званою багатовекторністю зовнішньої політики України. Підписання угоди про створення Єдиного економічного простору з Росією, на думку С. Пайфера, не сприяє зближенню України з Европою. Водночас Сполучені Штати хотіли б бачити Україну членом НАТО та Европейського союзу. „Двері НАТО для України відчинені, - сказав Стівен Пайфер, - і ми намагаємось переконати наших европейських партнерів залишати відчиненими для України і двері Европейського союзу", але як Україна скористається цим статусом, на думку колишнього посла України у США , залежить від політичних рішень у самій Україні.

Тим часом теперішній Посол України у США Михайло Резнік у своєму виступі на конференції волів не торкатися політичних проблем. Він переконував авдиторію в економічних успіхах України за останні роки. „Ми не відкидаємо існування проблем, - сказав він, - але країна розвивається і її економічні успіхи неможливо не помітити". Після завершення виступу в кулуарах конференції можна було почути репліки на зразок: „Дуже позитивний виступ, і дуже хочеться у це вірити, але ми відчуємо ефективний розвиток української економіки, коли перестанемо пересилати гроші нашим родичам в Україні".

Велике зацікавлення авдиторії викликала і дискусія під час панелі „Україна у переддень виборів", яку вів радник Гельсінської комісії при Конґресі США Орест Дейчаківський. Усі доповідачі оцінили як кризову сучасну ситуацію в Україні щодо дотримання демократичних свобод, прозорости ухвалення державних економічних

(Закінчення на стор. 23)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Помер друг українців

ВАРШАВА, Польща. – Після важкої хвороби, на 70-му році життя, 17 червня помер Яцек Куронь, видатна особистість польської опозиції та один зі засновників „Солідарности", легендарний дисидент-антикомуніст, один із творців польської незалежности та захисник прав національних меншин. Про нього казали, що він був політичною совістю поляків та їх надією. Історик та соціолог, він один з перших польських інтелектуалів наприкінці 1960-их років почав критикувати комуністичний лад. У 1976 він заснував Комітет захисту робітників (КОР) – орган, який поклав початок опозиційному рухові, а потім брав участь в заснуванні першої вільної профспілки „Солідарність". „Це був ідеаліст. Без Яцека „Солідарности" не було б", – сказав Лех Валенса, історичний провідник „Солідарности". Він був знаний також як речник українсько-польського єднання, тому його смерть стала відчутною втратою і для всієї української громади Польщі. Я. Куронь народився у 1934 році в польській сім'ї у Львові. Він був одним з тих польських дисидентів, котрі ще в комуністичні часи намагалися налагодити контакт із українськими дисидентами-антикомуністами. За його посередництвом наприкінці 80-их років було організовано неформальну зустріч у польських горах представників польської „Солідарности", Української Гельсінської спілки та антикомуністичного руху Чехословаччини. Потім, вже як багатолітній голова комісії з питань національних меншин Сейму, Я.Куронь активно діяв на захист прав польських євреїв, німців, білорусів, українців. Окрім політиків, Я. Куронь намагався переконувати в потребі польсько-українського поєднання і польське суспільство. Його одверті статті в центральних польських газетах про правдивий стан українсько-польських стосунків викликали неоднозначну оцінку з обох боків. Я. Куронь був чи не єдиним польським політиком, котрий публічно став на захист львівських депутатів та громадян у конфлікті довкола польських військових поховань, званих „цвинтарем Орлят". Через важку хворобу приблизно три роки тому Я. Куронь змушений був практично відійти від публічного життя Польщі. Україна відзначила заслуги Яцека Куроня, нагородивши його кілька років тому орденом Святого Володимира. Однак його інтелектуальна спадщина залишається пересічному українцеві практично незнаною.

Пам'ятник загиблим миротворцям

КИЇВ. – Незабаром в столиці України має з'явитися пам'ятник українським миротворцям, загиблим під час виконання своєї місії. Таке рішення ухвалив уряд 22 червня, підтримавши ідею, подану Міністерством оборони. Спорудити пам'ятник мають протягом цього та наступного років за кошти з державного бюджету. Тепер жалобний список містить імена 27 українських миротворців, загиблих протягом останніх восьми років. Саме стільки часу Україна бере участь у міжнародних миротворчих місіях.

МЗС Росії захищає російський культурний центр у Львові

МОСКВА. – Російське міністерство закордонних справ закликає Україну вжити заходів для попередження хуліганських нападів на Російський культурний центр у Львові. 16 червня троє молодиків увірвалося до центру і почали трощити обладнання з наочною агітацією. Водночас зі закликом до української влади російське міністерство висловило надію, що українська інтелігенція, як зазначається у заяві, скаже своє вагоме слово і дасть відсіч націоналістичним провокаціям. Начальник слідчого відділу Личаківського районного управління міліції Сергій Барабанов сказав, що скоріше за все, це було дрібне хуліганство. „Хтось випадково зачепив скло і воно розбилось, а Російський культурний центр навмисно робить політичний скандал", – сказав представник міліції.

Українського журналіста депортують з Білорусі

МІНСЬК, Білорусь. – Правоохоронні органи Білорусі прийняли постанову про депортацію з території країни українського журналіста Михайла Подоляка, повідомили 21 червня в Центрі інформації і громадських зв'язків КДБ Білорусі. Журналіст, що є громадянином України, зобов'язаний покинути територію Білорусі протягом 24 годин. Підставами для ухвалення даного рішення є факт, що М. Подоляк є організатором випуску газети „Час", де опублікована стаття, в якій містяться заклики до консолідації радикальної опозиції з метою протидії державним органам Білорусі, що може призвести до дестабілізації громадянської згоди і політичної ситуації в республіці. Крім того, М. Подолякові відмовлено у в'їзді на територію Білорусі протягом 5 років.

Визначено місце меморіялу

КИЇВ. – Кабінет Міністрів України разом із столичною владою остаточно визначили місце розташування меморіяльного комплексу на вшанування жертв голодоморів та політичних репресій, повідомив 16 червня віце-прем'єр-міністер України з питань гуманітарної політики Дмитро Табачник. Уряд прислухався до вимог Товариства репресованих та народних депутатів, вибравши зі запропонованих близько 20 варіянтів ділянок під будівництво меморіялу вулицю Трьохсвятительську і частину парку Володимирська гірка. Під музей та науково-дослідний центр, зазначив Д. Табачник, столична влада згодилася передати капітальний будинок, перед яким розташується меморіяльний парк та сам меморіял, оскільки вищезгаданий комплекс ми бачимо значно ширше, ніж просто пам'ятник, додав він. Д. Табачник висловив сподівання, що до серпня журі затвердить належний проєкт зі зауваженнями та рекомендаціями та подасть його на розгляд уряду для затвердження.

Промисловість в Україні зростає

КИЇВ. – Промислове виробництво в Україні підвищилося на 13.5 відсотка в травні 2004 року порівняно з травнем 2003 року, повідомив 16 травня Державний комітет статистики України. Машинобудівництво зазнає максимального зросту за останні 5 місяців – на 36.5 відсотка. Хемічна промисловість та нафтохемія зросли на 20 відсотків за той самий період. Металюргійний сектор та переробка металів – на 18.4 відсотка, сільсько-господарчий сектор виріс на 16.3 відсотка з початку цього року. За 2003 рік промислове виробництво зазнало рекордного зростання – 15.8 відсотка, у 2002 – на 7відсотків.

Зросли продажі нових автомобілів

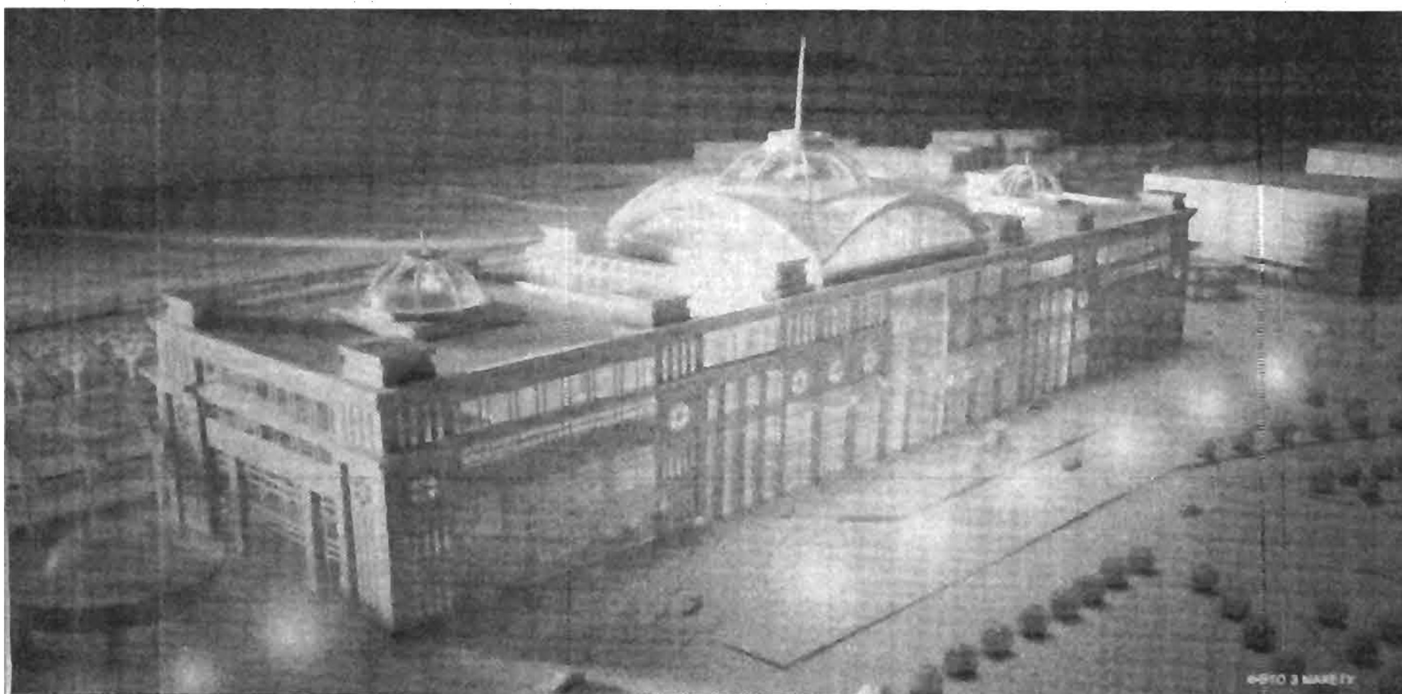
КИЇВ. – Фахівці в Україні кажуть про подальше зростання продажу нових автомобілів. Компанія „Автоконсалтінг" 16 червня повідомляє, що, за її даними, у травні цього року нових автомобілів було продано на 80 відсотків більше, ніж у травні минулого року.Однією з причин такого зростання названо збільшення ввізного мита, і тому споживачі змушені купувати авта, які виготовляються в Україні. Провідником на українському ринку нових автомобілів названо російську компанію ВАЗ. На другому місці – корейська „Деу", а український Запорізький автомобільний завод – на третьому.

Нова книга про В. Медведчука

ЧЕРНІВЦІ. – На пресовій конференції 8 червня автор книги „Нарцис. Штрихи до портрету Віктора Медведчука" Дмитро Чобіт сказав, що працює над новою книгою, яка, за його словами, матиме назву „Офшорний бізнес Віктора Медведчука". Він наголосив, що вперше оприлюднює інформацію про те, де „брав деякі матеріали" для написання книги „Нарцис". Д.Чобіт розповів, що матеріяли про підприємницьку діяльність В. Медведчука йому надав нині покійний екс-народний депутат, член об'єднання „Антимафія" Анатолій Єрмак. Ці матеріяли стосуються офшорної підприємницької діяльности нинішнього голови Президентської адміністрації. „Саме про це і про те, що ще не було опубліковано, і буде моя наступна книга", – додав Д.Чобіт.

За повідомленнями інформаційних агентств

Новий пасажирський комплекс на станції Дарниця

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма 16 червня під час зустрічі з міністром транспорту Георгієм Кірпою ознайомився з ескізним проєктом та макетом нового пасажирського комплексу на станції Дарниця. Серед проєктів, поданих на розгляд Містобудівної ради, найкращим визнано проєкт творчої групи Архітектурної майстерні Сергія Бабушкіна. Проєктом передбачається організувати комплекс послуг, які надаються на центральній станції Києва. Ідеться про залі підвищених вигод для пасажирів, кімнати матері та дитини, зручності для інвалідів. Заплянowано також збудувати площу для авт, торговельний центр, готельний комплекс, яким зможуть користуватися переїзні пасажири. Передбачається збудувати нові сучасні автомобільні розв'язки та провести лінію метро з двома виходами біля станції. В архітектурі цієї станції буде збережено стиль будівель центральної частини Києва. Керівник держави схвалив представлений проєкт, зазначивши при цьому, що він „заслуговує на увагу і підтримку". *Фото: АПУ*

Зроблено істотний крок до правди про смерть Георгія Ґонґадзе

У Британії оприлюднено допити міліціонерів „наружки" - служби зовнішнього стеження

Вперше після вбивства Георгія Ґонґадзе у пресу потрапили надзвичайно важливі деталі щодо цієї кримінальної справи. Правоохоронці, які побоюються, що Генеральний прокурор України Генадій Васильєв знищить результати їхніх розстежень, влаштували просочування інформації у британську пресу. Газета „Індепендент" в суботу, 19 червня, вмістила статтю, в якій подала уривки свідчень тих міліціонерів, котрі стежили за засновником „Української правди" – згідно з наказом начальника „наружки", тобто зовнішнього стеження, генерала Олексія Пукача, який, у свою чергу, виконував розпорядження тодішнього міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка.

Крім того, з посиланням на результати допитів, фактично вперше названо прізвище людини, яка, можливо, безпосередньо була причетна до вбивства Георгія Ґонґадзе. Це співробітник МВС Олександр Музика, який, як зазначено у матеріялах кримінальної справи, входив до групи злочинців, відомої як „банда Киселя".

Також в статті зацитовано слова офіцера міліції Ігоря Гончарова під час допиту, де він заявляє, що Ю. Кравченко наказав убити Г. Ґонґадзе від імені Л. Кучми. Британське видання повідомляє, посилаючись на результати офіційного розтину тіла І. Гончарова, що його самого було убито під час перебування під арештом ін'єкцією наркотику „тіопентал". Відразу наступного дня після цієї публікації у британському виданні – і таке враження, ніби у відповідь на неї, аби знову заплутати справу – пресова служба Генеральної прокуратури України розповсюдила інформацію, нібито заарештований в Україні „громадянин К." зізнався в убивстві Г. Ґонґадзе. Нижче передруковуємо з „Української правди" перекладену на українську мову статтю з газети „Індепендент". Її автор – працівник Радіо „Вільна Европа" /Радіо „Свобода" Аскольд Крушельницький. Заголовок матеріялу: „На українського президента посилюється тиск після витікання інформації".

Витікання конфіденційних документів доводить, що високопосадові представники влади намагалися зруйнувати розслідування вбивства українського журналіста, який начебто був убитий за наказом президента країни, та приховати причетність влади до вбивства ключового свідка, який перебував під арештом.

Це відкриття підсилить тиск на Президента Леоніда Кучму – після того, як минулого тижня слідча комісія з розслідування убивства опозиційного журналіста Георгія Ґонґадзе рекомендувала розпочати проти нього кримінальний процес. Опозиційні депутати також зареєстрували своє подання про імпічмент Л. Кучми. „Комісія виявила факт, що ключовим організатором незаконних дій у справі Ґонґадзе був Президент Кучма", – заявив Григорій Омельченко, опозиційний депутат.

Г. Ґонґадзе, засновника інтернет-газети, яка звинувачувала Л. Кучму і його оточення у корупції, було викрадено на одній із вулиць столиці України Києва (вересень 2000 р.). Його обезголовлене тіло було знайдено кілька тижнів після того у лісі, за межами міста.

Звинувачення, що влада причетна до вбивства, з'явилися через кілька місяців, коли екс-охоронець Л. Кучми врятувався втечею з України і заявив, що він таємно записував сотні годин приватних розмов президента, включаючи уривки, де розлючений Л. Кучма, як це явно чути, наказує, щоб про Ґонґадзе „потурбувалися". Записи було перевірено незалежними експертами, які підтвердили їх автентичність.

Л. Кучма продовжує стверджувати, що записи підроблені, він також спростовує, що давав наказ убити Г. Ґонґадзе. Але багато людей вже тривалий час переконані, що убивство замовив Л. Кучма або його близьке оточення, хоча доказів цього завжди було недостатньо. Однак конфіденційні документи, отримані газетою „Індепендент", ясно вказують, що справа Г. Ґонґадзе гальмувалася на найвищому рівні. Документи, включно з таємними результатами розтину тіла головного свідка, який помер під арештом, показують, що йому була введена ін'єкція засобу під назвою „тіопентал".

Документи були передані газеті „Індепендент" чинними співробітниками українських правоохоронних органів, які занепокоєні, що їхнє розслідування, яке показує на причетність до вбивства високих посадовців, було придушене.

Викривачі говорять, що попередній Генпрокурор України Святослав Піскун був близький до того, щоб схопити підозрюваних у цій справі, коли його було знято з посади восени минулого року. Вони говорять, що наступник С. Піскуна Генадій Васильєв, призначений Л. Кучмою, заявив, що попереднє розслідування нічого не знайшло. І почав придушувати подальше розслідування. Він випустив з-під арешту високопосадового міліцейського чиновника, якого Генпрокуратура звинувачувала у знищенні важливих документів у справі Ґонґадзе, і який, можливо, грав провідну ролю у організації убивства журналіста.

Багато з отриманих газетою „Індепендент" секретних документів – це свідчення свідків, зібрані слідчими з Генпрокуратури. Люди, які передали ці документи, сказали, що побоюються, що Г. Васильєв може знищити матеріяли під час його спроб ретельно приховати істину в цій справі. Вони сказали, що на їх адресу надходили погрози під час розслідування. Вони побоюються за свою власну безпеку та безпеку своїх родин, якщо їхні імена будуть розголошені.

Документи показують, що таємні групи міліціонерів з Міністерства внутрішніх справ стежили за Г. Ґонґадзе протягом тижнів до моменту його викрадення за наказом одного із високопосадових генералів, Олексія Пукача. Він, у свою чергу, отримав наказ від тодішнього міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка, особи з найближчого оточення Л. Кучми.

Один з міліціонерів, Володимир

(Закінчення на стор. 4)

Міністер Костянтин Грищенко вручив нагороди членам Управи НТШ-А

НЮ-ЙОРК. – У приміщенні Генерального консульства України в суботу, 19 червня, міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко, в присутності Генерального консула України в Ню-Йорку Сергія Погорельцева, вручив нагороди членам Управи НТШ-А – це почесні грамоти Верховної Ради України, підписані її головою Володимиром Литвином, за „вагомий особистий внесок у діяльність НТШ та науково-культурний обмін між державами, як теж підвищення авторитету України на міжнародній арені". Нагодою до вручення нагород було 130-ліття діяльности НТШ, яке припадає саме на цей рік.

Вручаючи нагороди – почесні грамоти та золоті відзнаки Верховної Ради, міністер К. Грищенко зазначив, що робить це з великою приємністю, бо пам'ятає своє знайомство з членами НТШ-А і їхньою працею в часі його перебування на пості Посла України у Вашинґтоні.

У відповідь від імені усіх нагороджених міністрові подякувала голова НТШ-А д-р Л. Залеська Онишкевич, підкреслюючи довголітню добровільну працю членів Управи у напрямі розвитку українознавства і просячи підтримки цієї праці в Україні для поборювання тиску русифікації. На спомин зустрічі голова НТШ-А вручила К. Грищенкові видання НТШ-А про Переяславську угоду 1654 р.

Вслід за головою НТШ-А нагороди з рук міністра К. Грищенка отримали: Роман Андрушків, Світлана Андрушків, Тетяна Кейс, Ольга Кузьмович, Орест Попович, Юрій Слюсарчук, Марта Тарнавська і Роман Воронка. Від імені неприсутнього Володимира Стойка одержала нагороду його дружина Ярослава, а від імені Володимира Василакі – його дочка Катерина. Ряд членів Управи НТШ-А, які були також нагороджені, не могли прийняти їх тому, що були перешкоджені або перебували на науковій конференції в Урбані. Це були Дарія Дика, Павло Джуль, Ася Гумецька, Тарас Гунчак, Василь Маркусь, Андрій Шуль, Святослав Трофименко, Мирослава Знаєнко і Марта Трофименко.

У святковому відзначенні взяли участь Постійний представник України до Об'єднаних Націй Валерій Кучинський і працівник міністерства закордонних України Юрій Клименко. Присутніми були також численні представники української громади в Ню-Йорку.

О. К.

Фото: В. Махно

Ольга Кузьмович отримує нагороду з рук Костянтина Грищенка

Нагороджені члени Управи НТШ з С. Погорельцевим

АМЕРИКА І СВІТ

Ісламські бойовики обезголовили південно-корейського заручника

БАГДАД, Ірак. – 22 червня ісламські бойовики здійснили свої погрози і обезголовили ними викраденого корейського заручника Кіма Сун-Іла, якого захопили тиждень тому. Вони твердять, що є прихильниками провідника „Аль-Кайди" в Іраку, Абу Мусаба аль-Заркаві. Та ж сама група не так давно викрала та стратила американського заручника Пола Джонсона. Однією з ключових вимог захопників було, аби Південна Корея відмовилася від плянів послати більше військ до Іраку і вивела тих сімсот вояків, які вже там є. Президент Південної Кореї Ро Му Хон висловив скорботу у зв'язку зі загибеллю південно-корейського заручника в Іраку, одначе сказав, що його країна все одно пошле туди додаткові війська. Південна Корея минулого тижня оголосила, що збирається послати три тисячі війська на додаток до майже семисот вояків, які вже перебувають в Іраку. У виступі на національному телебаченні 22 червня він заявив, що Сеул рішуче боротиметься з тероризмом.

У США пущено першу приватну космічну ракету

МОГАБІ. – У каліфорнійській пустелі Могабі 21 червня здійснено пуск першого в світі пілотованого космічного корабля. Він піднявся над Землею на рекордні 100 кілометрів. Корабель під назвою „SpaceShipOne" (космічний корабель №1) стартував за допомогою ракети-носія „Білий лицар". На 15-кілометровій висоті він перейшов на самостійний політ. Раніше „SpaceShipOne" вже здійснював тренувальні лети. Максимальна висота, на яку піднімався цей апарат, до сьогоднішнього дня становила 64 кілометри. Творцем приватного космічного корабля є Берт Рутан. Своє дітище він побудував при підтримці компанії „Scaled Composites LLC", що вклала в проєкт близько 25 мільйонів долярів. Плянується, що з часом приватні космічні кораблі відправлятимуть в далекі краї туристів, готових заплатити чималі гроші за можливість подивитися на плянету Земля з боку.

Узгоджено першу конституцію Евросоюзу

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – Прем'єр-міністер Ірляндії Берті Агерн, чия країна головує тепер у Евросоюзі, 19 червня привітав узгодження першої Европейської конституції, назвавши її видатним досягненням. Б. Агерн головував на зустрічі ЕС у Брюселі, де европейські провідники намагалися вивести з дворічного глухого кута переговори щодо майбутнього врядування в розширеному Европейському союзі. Згідно з новою конституцією, ЕС матиме президента і міністра закордонних справ, а 25 країн-членів погоджуються відмовитись від своїх прав вето у багатьох політичних та економічних питаннях. Нову конституцію мають ратифікувати усі країни ЕС, а деякі, включно з Британією, пообіцяли винести це питання на загальнаціональні референдуми. Тим часом надалі неузгодженою залишається кандидатура нового президента Еврокомісії, який має змінити на цій посаді Романо Проді.

Бил Клінтон – про своє життя у 2 млн. примірників

НЮ-ЙОРК. – 22 червня розпочалася продаж мемуарів колишнього президента США Била Клінтона. Книгу під назвою „Моє життя" вже було розкуплено накладом у понад два мільйони примірників ще до того, як вона вийшла у світ. Знавці в книговиданні називають цю книжку майбутнім міжнародним „бестселером", хоча попередні відгуки критиків були досить негативними. Переважну більшість уваги публіка та критики приділяють стосункам Б. Клінтона з практиканткою Білого Дому Монікою Левінською. Проте в книзі також відображено роздуми Б.Клінтона щодо ситуації в Іраку, а також про одну з найбільших його поразок як президента – те, що він не зміг затримати Бен Ладена.

Понад 500 тисяч жінок були продані в сексуальне рабство

ЖЕНЕВА, Швайцарія. – За даними ООН, за останні десять років понад пів мільйона жінок з країн, що утворилися на території колишнього СРСР, були продані в сексуальне рабство в більш ніж 50 країн. Такі дані були наведені 22 червня у Москві на форумі міжнародного руху єврейських жінок під назвою „Проєкт Кешер" („кешер" у перекладі з івриту – „зв'язок"), який об'єднує понад 3.5 тис. жінок з Росії, України, Білорусі і Молдови. Крім того, кожні 40 хвилин російську жінку вбиває її чоловік або співмешканець. В результаті число вбивств на ґрунті домашнього насильства щороку наближається до 14 тисяч. Як було оголошено на форумі, один з основних напрямків діяльности цієї організації – профілактика сексуального рабства і домашнього насильства, зокрема шляхом випрацювання законопроєктів, які дозволяють боротися з цим злом. Зокрема така праця ведеться в Тулі. Як символічний акт підтримки американські єврейки подарували жінкам з єврейських громад Волгограду, Вінниці, Ульяновська, Бобруйська, Харкова та Орла шість сувоїв Тори. Всі вони були привезені з різних синагог США.

США і Велика Британія захищатимуть місце катастрофи „Титаніка"

ВАШІНҐТОН. – США підписали угоду з Великою Британією про захист від грабіжництва місця катастрофи океанського пасажирського корабля „Титанік". Документ, який ще повинен бути схвалений Конгресом США, встановлює правила відвідування місця корабельної аварії і діставання з дна предметів. Це робиться для того, щоб захистити затонуле судно від численних мисливців за пам'ятками. Пасажирський люксусовий корабель „Титанік" зазнав катастрофи 14 квітня 1912 року, у своєму першому трансатлантичному переїзді, натрапивши вночі на кригу. Близько півтора тисячі осіб, які перебували на його борту, загинули, врятуватися вдалося лише 700 з них.

Убито провідника савдійської „Аль-Кайди"

АЛЬ-РІЯД, Савдійська Арабія. – Міністер внутрішніх справ Савдійської Арабії заявив 19 червня, що силами безпеки країни убито четверо бойовиків-ісламістів, серед яких був провідник „Аль-Кайда" на Арабійському півострові, котрий числився першим в поліційських списках королівства, 39-річний Абдулазіз Мукрин. „Аль-Кайда" на Арабійському півострові взяла на себе відповідальність за страту американського заручника Пола Джонсона. Влада Савдійської Арабії підтвердила, що А. Мукрин був убитий в перестрілці, після обезголовлення П.Джонсона. Ранком 19 червня на веб-сторінці угрупування „Аль Кайда" появилось підтвердження загибелі її провідника. П. Джонсон став третім американцем, якого убили в Савдійській Арабії за останніх 10 днів. Його взяли в заручники тиждень тому й холоднокровно убили, обезголовивши тіло.

Дж. Буш наполягає, що С. Гусейн і Бен Ладен співробітничали

ВАШІНҐТОН. – Незалежна комісія розслідування терористичних акцій 11 вересня 2001 року 16 червня з'ясувала, що іракський президент Садам Гусейн до трагедії не був причетний і з „Аль-Каїдою" не співробітничав. Незважаючи на це Президент Джордж Буш 17 червня, коментуючи висновки незалежної комісії, заявив, що влада США ніколи не говорила, що атаки 11 вересня зрежисировані С. Гусейном і Осамою бен Ладеном. Йшлося тільки про численні контакти між ними. Крім того, оприлюднено 16 червня нові подробиці розслідування американських служб безпеки щодо нападів „Аль-Кайди" на Америку. В одному зі звітів говориться, що провідник „Аль-Кайди" Осама бен Ладен неодноразово закликав провести напади на рік раніше. У звіті сказано, що напади були відкладені через брак фахових летунів. Інший звіт стверджує, що „Аль-Кайда" досі плянує хемічний, біологічний чи ядерний напад на американські цілі. Філіп Зеліков, директор незалежної слідчої комісії, сказав: „Аль-Кайда" і далі намагається здійснити свою стратегічну мету, що полягає в отриманні ядерної зброї. Вона так само зацікавлена в застосуванні засобу радіологічного розпилення – брудний бомбі. Мова йде про звичайний вибуховий пристрій, здатний розповсюдити радіоактивну речовину. Документи, виявлені на об'єктах „Аль-Кайди", містили точну інформацію про застосування і дію таких озброєнь.

За матеріялами ЗМІ

Зроблено...

(Закінчення зі стор. 3)

Ярошенко, заявив, що близько 25 осіб входили у команду стеження, вони використовували авта з п'ятьма варіянтами номерів. Він та інші міліціонери свідчили, що генерал О. Пукач наказував їм брехати слідчим, говорячи, що не було жодних дій проти Г. Гонгадзе.

Інший міліціонер, Григорій Сергієнко, заявив, що стеження відбувалося за наказом О. Пукача і тривало до зникнення Г. Гонгадзе 16 вересня 2000. Г. Сергієнко згадав, що О. Пукач заявив їм у той день, щоб вони забули, що вони стежили за Г. Гонгадзе та щоб взагалі забули, що колись чули про такого журналіста.

Г. Сергієнко заявив, що співробітник МВС Олександер Музика з управління боротьби з організованою злочинністю МВС увійшов у потужне київське кримінальне угруповання, очолюване Киселем. Г. Сергієнко переконаний, що остання бригада „наружки", яка стежила за Г. Гонгадзе, викрала журналіста чи передала його членам банди Киселя, в тому числі Музиці, які убили Г. Гонгадзе.

Інший офіцер МВС, Сергій Чеменко, сказав слідчим, що операція стеження була зупинена 17 вересня, без жодних пояснень. Після того, як у новинах повідомили про викрадення або вбивство Гонгадзе, він та інші офіцери МВС почали підозрювати, що їхня організація пов'язана з цими жахливими подіями.

Капітан МВС Віталій Гордієнко заявив, що стеження, відоме на міліцейському жаргоні, як „Уляна", включало збирання інформації про плян мешкання Г. Гонгадзе та маршрутів, які використовував журналіст. В. Гордієнко говорить, що у МВС документи щодо стеження за Г. Гонгадзе почали зникати протягом годин після викрадення Гонгадзе.

Співробітники МВС, включаючи високопосадовця Анатолія Осипенка та секретаря генерала Пукача Людмилу Левченко, сказали, що генерал наказав знищити, всупереч інструкціям, записи, зроблені групами, які стежили за Г. Гонгадзе.

В розпорядженні газети „Індепендент" є копії допитів колишнього високопосадового офіцера МВС Ігоря Гончарова, який перебував під арештом у минулому році за співпрацю з рекетирами. Він також сказав, що викрадення і вбивство було проведене бандитами, контрольованими Киселем за наказом МВС. Він заявив, що Ю. Кравченко наказав убити Г. Гонгадзе від імені президента. В своїй заяві він кілька разів висловлював побоювання, що він буде убитий, і це убивство буде подано як самогубство або хворобу. Відразу через кілька тижнів, 1 серпня 2003, він помер. За офіційною версією, він (І. Гончаров) помер від хвороби. Його тіло було швидко спалено. Але результати розтину та дослідження, здійснені шістьма експертами для влади, показали, що І. Гончарову була введена ін'єкція „тіопенталу", що, на думку експертів, вірогідно привело до смерти. Лікарі сказали кореспондентові „Індепендент", що не було жодних законних медичних причин використовувати наркотик.

Генерал О. Пукач був арештований 23 жовтня 2003 за наказом Генпрокурора С. Піскуна. Л. Кучма зняв С. Піскуна з посади 29 жовтня 2003 і на це місце призначив Г. Васильєва. Генерала О. Пукач звільнили з-під арешту наступного місяця.

Георгій Кірпа – людина на своєму місці

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Питання, яке мене хвилює цими днями, – це коли Георгій Кірпа зашпортається на законі Пітера. Власне, я дуже не хотів би, щоб це сталося, але закони природи – то така річ, від якої не втечеш.

Нагадаю, що Георгій Кірпа тепер – міністер транспорту України і головний залізничник країни. Протягом останніх чотирьох років він стільки здійснив у галузі транспорту, що це подиву гідне. Усі нагороди, які він одержав, а в Україні їх чимало і щоразу з'являються нові – цей високий чиновник справді заслужив. Наслідки його заходів, як кажуть, „намацальні". Тому й не хотілося б, щоб закон Пітера став йому на шляху.

Маю на увазі „Peter Principle", що його з пів століття тому зформулював канадський мислитель Лоренц Пітер: в будь-якій організації співробітники доходять до найвищого рівня своєї компетентности, а тоді дістають підвищення до рівня своєї некомпетентности. Або, в коротшому варіянті, кожний співробітник доростає до рівня своєї некомпетентности. В нашій країні ефект закону Пітера можна помітити в різних організаціях від великих корпорацій типу „Дженерал Моторс", „Америка он Лайн", „АТ енд Т", банків, до малих ґаражів де ремонтують автомобілі, і шкільних рад міст і містечок. Зазирніть ближче в історію дуже успішної фірми, яка раптом зближається до банкрутства – і там побачите дію нещадного закону Пітера. Добре для таких організацій, коли провідник відходить перед тим, як досягнути того щабля або коли до захитаної організації приходить новий, компетентний провідник – лікар „хворих" організацій.

Георгій Кірпа засвітився в Україні за останніх чотири з гаком роки, але до того він здобув добру школу і досвід транспортовика-залізничника. Він – хлопець з подільського села. Народився тяжкого 1946 року у Хмельницькій області, в селі Клубівка, біля Ізяслава. У 1970 році він закінчив Харківський інститут залізничного транспорту і після служби в армії пішов працювати на одні з головних воріт „фортеці" Совєтський Союз – на станцію Чоп. Георгій Кірпа якийсь час керував рівненським та ужгородським відділеннями, і врешті у 1993 році очолив Львівську залізницю, вже коли совєтська залізниця стала Українською залізницею. Але „нюзмейкером" він став тільки тоді, коли в уряді Віктора Ющенка дістав призначення на генерального директора усієї Укрзалізниці – 2000 року. Не минуло року, як прибутки Укрзалізниці почали зростати. (Подейкували тоді, що Г. Кірпа добре знав, чому залізниця неприбуткова, і почав „латати діри", через які витікали прибутки). Далі він оголосив програму безплатних перевозів школярів влітку. Тисячі молодих людей з одної частини України відкривали собі іншу, а в Києві, Львові з'являлись цілі групи школярів з усіх закутків країни.

До десятої річниці Незалежности Київ дістав насправді нову залізничну станцію. Станції інших міст також були оновлені. Все це за фонди Укрзалізниці – залізниці Г. Кірпи. Залізничні працівники одержали вищі заробітні платні, нові уніформи, престиж. З'явились нові швидкі поїзди з Києва до Харкова, до Одеси. Обдерті приміські „електрички" ставали привітними. Тим часом новий шеф залізничного транспорту не спочивав на лаврах, а здійснював нові ідеї. Наприклад, майже усі вагони Укрзалізниці були будовані у неіснуючій нині державі: НДР (Східній Німеччині) з якою колись була своя домовленість щодо коштів. Тепер ціна вагонів і локомотивів стала неймовірною для „бідної" України. Георгій Кірпа взявся за оновлення всього залізничного транспорту на фабриках України, які стояли, бо зникли „державні замовлення" великої держави. Наприклад, колись Луганська фабрика тепловозів продавала свої локомотиви по цілому Союзі – і раптом, на початку 1990-их, Росія вирішила сама будувати локомотиви, що спонукало російськомовного директора фірми запитувати у великій пресі, що це за „братня" держава, що не хоче купувати українських машин? Згодом маленька і „небратня" Естонія закупила в Луганську декілька тепловозів, а тоді й Укрзалізниця почала давати замовлення.

Георгій Кірпа і тут не зупинявся. Президент Леонід Кучма призначив його міністром транспорту. До того часу самостійній Україні не щастило з керівниками цього відомства. Аж прийшов Г. Кірпа і оновив систему внутрішних повітряних перевезень. Ще на початку нового тисячеліття не можна було полетіти прямим рейсом з Києва до Харкова, другого міста країни, хіба що через ... Відень, австрійськими авіолініями. Міністер Г. Кірпа знизив ціни на квитки, змусив зареєстровані але недіючі компанії літати, і пасажири повернулися, а летовища, які роками світили пусткою, почали знову діяти.

Не забуваючи про залізницю, Г. Кірпа пустив поїзд „од можа до можа" для вантажівок – з Одеси на Чорному морі до латвійської Клайпеди на Балтійському. Таким чином, вантажівки не мусіли товктись українськими дорогами. А совєтську широку колію, яка перетинала кордон з Союзу до польських промислових реґіонів, він використав на такі ж перевезення вантажних машин. Далі вони можуть рухатись кращими польськими й іншими европейськими шляхами.

А минулого року міністер транспорту взявся за будову платного автобану між Києвом і Одесою. Десять років тому, пізнавши трохи шляхи України, в розмовах з міністрами, депутатами й звичайними водіями, я висував думку платної дороги між Одесою й Києвом, і кожного разу реакція була неґативна. Як? Платна дорога? Такого не може бути! З міністром Г. Кірпою я про це не мав можливости говорити, тому не приписую собі цієї ідеї. Але ще десять років тому, а тепер і поготів, в Україні було досить власників „мерцедесів" і водіїв великих вантажівок, які були б згідні заплатити десять долярів за проїзд сучасною дорогою. Протягом останніх десяти років, майже вся Україна переконала-

(Закінчення на стор. 15)

Померла Марія Лисогір

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – В неділю, 13 червня, в Орландо, Фла., померла Марія Лисогір, дружина Йосифа Лисогора – відомого громадського активіста, президента Українського Народного Союзу (1961-1978 р.) і заступника президента Українського Конґресового Комітету Америки у 1961–1978 роках.

Св. п. Марія Лисогір

Марія Лисогір, яка народилася 8 жовтня 1917 р. в Шамокин, Па., була відомою співачкою у Опері Ню-Йорку, як ліричне сопрано, де виступала впродовж двох десятків років у різних операх американських і европейських композиторів.

Поруч із своєю кар'єрою в Опері Ню-Йорку вона довгими роками брала участь у різних проєктах, присвячених українській музиці, в першу чергу в операх „Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського, і „Майська ніч або Утоплена" М. Лисенка. Вона також постійно співпрацювала з українськими композиторами М. Гайворонським, О. Кошицем, М. Фоменком та іншими, та брала участь у різних вокальних концертах в численних містах США, Европи та Канади.

М. Лисогір залишила у смутку довголітнього друга життя Йосифа Лисогора та численну дальшу родину.

Похоронні відправи відслужив о. Іван Кубішин в Українській католицькій церкві св. Марії в четвер, 17 червня, а поховання відбудеться в пізнішому часі на національному кладовищі в Еннвілі, Пенсильванія. Замість квітів можна складати пожертви на організацію боротьби з недугою Альцгаймера: Alzheimer's Association, 2010 Mizell Avenue, Winter Park, FL. 32792-4119. Співчуття можна вислати на адресу: Joseph Lesawyer, Life Care Centers of Orlando, 3211 Rouse Rd., Room 202, Orlando, FL 32817.

Сержанта М. Джумелю переслідують в Мукачеві за правду про вибори

МУКАЧІВ. – Міліціонера Миколу Джумелю, який свідчив у Верховній Раді про викрадення бюлетенів в Мукачеві, не допущено до складання іспитів в Академії внутрішніх справ, повідомила 17 червня уповноважена з прав людини при Верховній Раді Ніна Карпачова, і його також виселено – точніше, викинуто з гуртожитку, хоч це приміщення не належить системі МВС – сказала вона.

Н. Карпачова розповіла, що її представник Валерій Терець їздив із М. Джумелею до Академії МВС і намагався з'ясувати справу і допомогти сержантові. Але особа, яка опікувалася групою молодих правоохоронців, що приїхали зі Закарпаття складати іспити, повідомила, що він не з'явився на відмітку, тому не може бути допущений. М. Джумеля повернувся до Закарпаття, після цього написав заяву на звільнення, і тепер він безробітний, – розповіла Н. Карпачова та запевнила, що доля М. Джумелі буде під її опікою. Тепер він перебуває в горах, у своїх батьків, які теж є безробітними.

Як відомо, сержант патрульної служби мукачівської міліції М. Джумеля близько двох тижнів тому підтвердив причетність керівництва міліції Мукачева до викрадення виборчих бюлетенів. Міністер внутрішніх справ Микола Білоконь, коментуючи зізнання сержанта міліції М. Джумелі, говорив, що на нього не ображився, навіть пообіцяв: „Нехай працює, буде добре працювати – ми йому старшину дамо". 24 із 26 мукачевців, яких було знято з праці з політичних мотивів після взяття міста під контролю СДПУ(о), письмово підтвердили, що звільнення їх сталися під тиском і за політичною ознакою.

„Тепер поновлені на праці два директори школи і гімназії, щодо яких я якраз зверталася в своєму поданні до Президента України. Одному з них навіть повернуто нагороду „Відмінник освіти", яку тримав у своїй шухляді керівник обласного управління освіти, який власне безпосередньо і порушив його права", – розповіла Н. Карпачова. Вона зазначила, що поновлення звільнених громадян відбувається через судову гілку влади, але суди фактично заблькокували цей процес.

„Скажімо, Васюта – головний лікар – 13 разів звертався до суду і 13 разів суд відкладав його позивну заяву щодо поновлення на праці, – сказала Н. Карпачова. Сподіваюся, прокуратура буде об'єктивною, коли оприлюднюватиме ці з нами спільні дані, щодо яких вона навіть відмовилася підписати спільний акт. Процес іде і, сподіваюся, нам вдасться поновити справедливість. Я не впевнена, що стовідсотково, тому що є низка державних службовців, які працювали з Петьовкою. Я не впевнена, яке щодо них буде прийняте рішення. Але процес боротьби триває. Головне – доведено, що всі ці звільнення були через політичні переслідування", – підкреслила вона.

За повідомленнями ЗМІ

Пам'ятники – символи доби

У наш час годі й полічити усі пам'ятники Т. Шевченкові у світі. Проте поява цих знаків визнання генія і ролі поета в історії була складною. В Російській імперії усі спроби встановити пам'ятник Т. Шевченкові заборонялися, як і вшанування річниць його життя і відходу. Тільки у 1881 році невелике погруддя поета з'явилося далеко від України – на Мангишлаку, де поет відбував солдатчину. Невдалими були спроби відомого скульптора М. Микешина вмістити скульптурне зображення поета на пам'ятниках Богданові Хмельницькому в Києві і „Тисячоліття Росії" в Новгороді, як і намір встановити пам'ятник Т. Шевченкові у Києві до 100-річчя від його народження. Проте невеликі пам'ятники почали з'являтися в Україні – у Харкові, Седневі, інших місцях, і кожен з них сприймався оточенням, як протест проти поневолення України, переслідування мови і культури українського народу.

Не дозволяла встановлювати пам'ятники Кобзареві і цісарська Австро-Угорщина. Так було заборонено створення пам'ятника у Львові наприкінці XIX століття. Проте в Західній Україні урядовий режим до Першої світової війни був легшим, ніж в Росії, тож до 100-річчя від дня народження Т. Шевченка з'явилися численні пам'ятники йому в Коломиї, Косові, Винниках, Вовчинцях, Надієві, Лисиничах, Завадові та ін.

На цих українських землях пам'ятники Т. Шевченкові були символом єдности подiленого народу, передавали тугу утискуваних українців за материнською Україною.

Більшовицький уряд Росії був спритнішим від імперських правителів і намагався використати Т. Шевченка, його творчу спадщину і вплив на нащадків у своїх пропагандистських цілях. Невдовзі після встановлення комуністичного правління з'явилися тимчасові пам'ятники Т. Шевченкові у Москві, Петрограді. Поета подавали як революціонера-демократа, який нібито не мав нічого спільного з національним відродженням України, а виступав лише проти кріпаччини, котра й російським селянам дошкуляла. На черзі для Москви було створення монументальних велетів, котрі утверджували б комуністичні доктрини. Так, на пам'ятникові Т. Шевченкові у Харкові з'явилася скульптурна група червоногвардійців, пролетарів та інших учасників клясової боротьби, яка мала надто мало спільного з героями поетових творів.

Але в українській провінції сприйняття Шевченка було іншим, і скромні пам'ятники, що постали в ряді міст у сіл, несли заряд духовности, шани до поета. На Вінничині постать поета було висічено в скелі, у Каневі поставлено чавунне погруддя, пам'ятники з алебастру, дерева, цегли, граніту, гіпсу з'явилися на українських просторах. Життя їхнє було недовгим не тільки через нетривкість матеріялів, а й через небажання влади зберігати ці вияви народної любови. Ряд з них було замінено на стандартні, безликі постаті поета, виготовлені за єдиним шаблоном, деякі були знищені в роки Другої світової війни, коли з'явилася нагода усі руйнуванння віднести на конто німецьких окупантів. По війні уціліли лише пам'ятники, дозволені комуністичною ідеологією. Інші спроби вшанувати поета зазнавали жорсткої критики Москви. Так, з приводу відкриття в 1964 році пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінгтоні А. Німенко писав у „Шевченківському словнику": „Галаслива антирадянська кампанія, яку підняли у зв'язку з відкриттям пам'ятників у Вашінгтоні і Вінніпегу українські буржуазні націоналісти, була мерзенною спробою використати світле ім'я поета в своїх негідних політичних цілях". Проте насправді поява пам'ятників Т. Шевченкові у США, Канаді, Аргентині, Франції, інших країнах символізувала єдність закордонного українства у боротьбі за визволення України.

Нинішні пам'ятники Кобзареві, що у досить великому числі з'явилися в незалежній Україні, теж несуть велике духовне навантаження – вони стали свідченням народної підтримки національного курсу України і надією на розквіт рідної землі. Можливо, не всі з цих пам'ятників буде визнано творами високого мистецтва, не всі переживуть часи, але сама поява їх є вкрай символічною і доцільною, як знак повернення Т. Шевченка до свого народу в усій правді його пророчої творчости.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про день, якого забути не можна

Чи може хтось із нас, хто брав участь у подіях 27 червня 1964 року у Вашінгтоні, їх забути? Чи могли ці неповторні переживання загубитися десь у дальших роках, що приносили все нові та зворушливі події, аж до пропам'ятного проголошення незалежности України – ще однієї дати, яка таки назавжди залишилася в наших серцях?

Але сьогодні, коли ми цим випуском „Свободи" стараємося поставити перед читачами, з яких, напевно, вже тільки мала частина пригадує це зворушливе відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашінгтоні, велич того дня, 27 червня 1964 року, ми, хто пережив цей незабутній день у Вашінгтоні, бачимо знову, немов це було вчора, усі картини, що їх „Свобода" старалася докладно висвітлити.

Мені довелося цей день перебути не на святковій трибуні, не при почесному столі на вечірньому бенкеті, а серед пластової молоді, яка приїхала автобусами з Ню-Йорку і вимагала опіки та догляду. Цеж була молодь, для якої довга їзда автобусами з Ню-Йорку, похід гарячими вулицями Вашінґтону, довгі години стояння біля пам'ятника і ще довші години фестивалю були цікаві, але утяжливі та вимагали великої дисципліни.

А все ж для усіх цей день був справді незабутнім. Це переживання – бути у такій кількості земляків різного віку, від наймолодших новаків до сивоголових „батьків народу", це почуття, яка велика кількість українців приїхала до Вашінгтону з усіх усюдів, щоб взяти участь у відкритті пам'ятника, цей заповіт, що його співали тисячі народу – це були такі сильні емоції, що забути їх не можна.

І сьогодні, коли молодь 1964 року – це вже статечні громадяни, яких діти можуть брати участь у відзначенні цих роковин, здається, що усі ще живі учасники пропам'тного українського дня у Вашінґтоні матимуть перед очами те, що було тоді, сорок років тому. Здається, що досить потягнути за один нерв у пам'яті кожного і кожної з тих, що були в цей день у Вашінґтоні, щоб перед очами постали незабутні потоки тисяч українців, що залляли місто, і той урочистий момент, коли президент держави відслонив пам'ятник нашого Кобзаря, а ці тисячі наших земляків заспівали „Заповіт". Чи можна дивуватися, коли численним старшим учасникам цього незабутнього моменту ллялися сльози з очей? Чи можна це забути?

Не можна також учасникам забути фестивалю молоді з багатою програмою, яку всі старалися виконати якнайкраще. І хоча цей святковий день був дуже спекотним і тому втомливим, він став світлим рядком у біографії кожного українця, який тоді був у Вашінґтоні.

Сьогодні, в 40-річчя цього пропам'ятного дня, ми вертаємося паки і паки споминами до того 27 червня 1964 року.

„Пам'ятаєш, як сонце немилосердно палило, а знайти воду до пиття не було легко?".

„Пам'ятаєш, як Президент Айзенгавер відслонив пам'ятник?".

„Пам'ятаєш, як ми маршували у поході?".

„Пам'ятаєш, як гарно пластунки виводили „Веснянки"?".

„Пам'ятаєш? Пам'ятаєш? Пам'ятаєш???".

Як добре, що є нас ще так багато таких, які можуть це згадувати.

О-КА

Помер Ярослав Гайвас

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У вівторок, 15 червня, відійшов у вічність Ярослав Гайвас. Народжений 8 січня 1912 року, він від молодих років був активним в націоналістичному русі – членом проводу ОУН 1937-39 роках та провідним членом ОУН в Райхскомісаріяті України. Наслідком воєнних подій він виїхав до Німеччини, а в 1950 році еміґрував до США.

Тут поруч із дальшою активною діяльністю в націоналістичному русі Я. Гайвас постійно дописував до української преси, зокрема до „Свободи", а з днем 17 березня 1980 року увійшов у склад редакції „Свободи" на щоденну працю, про що було повідомлено громадянство на сторінках „Свободи" 27 березня 1980 року.

Редактор Я. Гайвас був на цьому посту два роки, але також у дальших роках постійно писав статті на політичні теми, які появлялися на другій сторінці щоденника „Свобода".

Добірки його статтей вийшли також у формі книжок „Коли кінчається епоха" (1964 р.) і „Воля ціни не має" (1972 р.). Я. Гайвас, поруч із своєю активністю у політичному

Св. п. Ярослав Гайвас

житті, був з покликання журналістом впродовж свого довгого життя, і ця журналістична праця була йому таки найближчою.

Тому прощаємося з ним і з жалем, і з вдячністю, що він причинився своїм пером до високого рівня політичних статтей у нашій „Свободі".

Редакція „Свободи"

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.
Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.
Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Включімося у передвиборчу кампанію

За кілька місяців в Україні відбудуться президентські вибори, від яких залежатиме дальша доля країни, Вирішиться питання чи буде Україна самостійною державою чи колонією Росії.

Успіх у цих президентських виборах залежатиме до певної міри від тих, хто має рідних в Україні. Чи здамо іспит зрілости перед нашою Батьківщиною та не посоромимо наших героїв, які в минулому, в найскладніших обставинах віддавали на жертівнику України не тільки свої сили, а то й життя, щоб прийдешні покоління жили у вільній, незалежній Державі?

У своїх листах чи телефонічних розмовах до ваших рідних закликайте їх до активної участи у виборах. Нехай не стоять осторонь, кажучи „моя хата з краю". Ми свідомі того, що за 13 років незалежности України певна кількість наших земляків ще не позбулась страху перед владою і той страх у великій мірі є причиною, що при владі є вчорашні апаратники, які довели до того, що мільйони людей не можуть знайти праці на батьківщині і виїхали на чужину в пошуках за нею, залишаючи частогусто своїх рідних напризволяще.

Пам'ятайте: як довго не позбудемось страху, так довго не буде надії на краще життя в Україні. Давайте відсіч на всякі провокації і всі, як один, включімося у виборчу кампанію з вірою у нашу святу перемогу. Не доведім до того, щоб колись прийдешні покоління та історія засудила нас за те, що в слушний момент сиділи ми байдужі по своїх домах і не стали на захист улюбленої України.

Лев Боднар,
Чикаго

Багато діячів заплатили життям за „українізацію"

З великим задоволенням прочитав знаменитий і докладний спогад Софії Черняк „Храм мого життя – ДВУ" (ДВУ – Державне видавництво України), („Свобода", 4 червня). Спогад починається з подій 1929 року в Харкові, тодішній столиці України.

Ще один спомин цієї ж авторки, тематично подібний, я читав уже раніше у „Свободі". Обидва спогади присвячені українізації України 1930-их років, її діячам, багато з яких заплатили своїм життям за любов до своєї Батьківщини.

Прочитавши цей спомин, вирішив відгукнутися й подякувати шановній авторці за такий цікавий і цінний матеріял – частку нашої історії XX століття. Належиться також подяка „Свободі" за уділення на це газетної площі.

Авторці вже 92 роки, і вона є, мабуть, єдиним живим свідком описаних подій. Ще дуже молодою Софія Черняк увійшла в коло діячів української національної культури, таких як Максим Рильський, Микола Бажан, Володимир Сосюра, Юрій Яновський, Валер'ян Поліщук, Аркадій Любченко, Микола Хвильовий та інших.

Спогад надзвичайно цікаво й вміло написаний, що свідчить про талановитість журналістки. Читач познайомиться з діячами української національної культури тих часів, зі справжніми патріотами.

Володимир Колюбінський,
Фініксвил, Па

Для чого ми це все робимо?

Останнім часом на сторінках „Свободи" появились статті і заяви різних авторів та середовищ, які торкаються справ і подій, що мали місце в 1940-их роках на західних українських землях. Саме про це я хочу висловити свою думку. Щоб читач не закидав мені „партійного" підходу до всього цього, я на вступі скажу кількома словами про моє політичне минуле. Як колишній активний член ОУН(б) в Україні, а відтак на еміграції, протягом років я виконував свої обов'язки. Коли, на жаль, в Америці діяльність членів ОУН звелась до того, щоб „опанувати" „Провидіння", „Америку", ЗУАДК, УККА, „Самопоміч" та різні збіркові комітети, я не вважав за відповідне залишитись активним членом ОУН. Членом середовища ЗП УГВР я ніколи не був, хоч мушу признатись, часто схвалював ці акції і діяльність, що час до часу вони проводили. Останньо ці акції, і потягнення стають незрозумілими для мене, а для української справи на мій розсуд, шкідливими.

Не знаю, чому саме тепер був потрібний комунікат ЗП УГВР про події, зв'язані з долею Василя Кука. Неясно мені, чи малося на меті засудити В. Кука чи вивищити авторів комунікату. Перше не було нікому потрібне, друге – зовсім не вдалося. Численні архіви НКВД, які сьогодні доступні для всіх, не виявили жодної шкідливої дії Василя Кука. Ніхто не потерпів через нього, не постраждала і визвольна справа. Одинока його вина – це те, що він залишився живим. Але живими залишились також автори комунікатів і заяв. Американці вітають своїх полонених, як героїв, і зовсім не звинувачують їх в державній зраді, коли її не було.

Другий комунікат середовища – вияв радости з приводу закриття ще одної україномовної газети в Україні. Тут треба б плакати, а не радіти і плескати в долоні. Коли газета помістила щось непотрібне чи навіть шкідливе, то є багато способів, щоб це направити і щоб воно не повторялося в майбутньому.

Рецензент „Споминів рабіна Кагане" дуже точно переказав не лише самі спомини, але також додав свої завваги до них. Очевидно, євреям треба співчувати у їхній трагедії, бо, ми більше, як хто інший, розуміємо їх, переживши подібні, а може й гірші геноциди. Але, співчуваючи, ми не можемо іти так далеко, щоб вину приписувати українцям, як це робить автор коментаря. Я мав нагоду жити в той час в українському селі і зовсім не бачив там жидівських погромів, а, навпаки, бачив співчуття і неодноразові спроби допомогти. В недалекому місті українська поліція ніколи не брала участи в погромах, що їх час від часу переводили німці.

Далі. Недавно „Свобода" повідомила, що одержала від 64-го Відділу СУА публікацію „Одна з тисячі доріг Марічки". Тяжко сказати, чому поява такого памфлєту була потрібна. Жаль, що авторами його є люди, бодай деякі, від яких можна дещо більше сподіватися. Жінка пройшла тисячу тернистих доріг, страждала довгі роки, посвятила родину, віддала синів і за це тепер одержує заплату від вдячних співвітчизників. Ми таки справді бідний народ. Топчемо і безчестимо всіх, якщо вони зробили те, чого ми не хотіли чи не могли зробити самі. Виглядає, що недобитки більшовицької системи продовжують незакінчену роботу, але тим разом використовують таки нас самих. Обіцяли, що доженуть за океаном і доганяють, а гончими хортами, є ми. Сором!

В нас лише те, що ми самі зробили, гідне чи не гідне, є варте, щоб називати його геройством, а те, що справжні герої творили, протягом літ, це сумнівне, підозріле, зроблене лише для власної вигоди.

Коли комусь вдалось перехитрити ворога чи обманути його, щоб врятувати своє життя, це – зрада, це – співпраця з ворогом, не гідна чести українського націоналіста. Тут треба було конче згинути. Так, український націоналіст має бути готовий віддати життя в крайнім випадку, але то лише в крайнім випадку. Для України треба жити. Мертві герої вже більше Україні не служать. Жити для України – це також геройство. Найкращий доказ, що автори комунікатів і статтей не згинули і їх ніхто не вважає зрадниками.

Петро Заболотний,
Філядельфія, Па

Від редакції: *17 жовтня 2003 року в „Свободі", ч. 42, було вміщене платне пояснення середовища УГВР в справі Василя Кука, натомість 24 січня 2003 року газета в ч. 4 подала статтю П. Буняка „Василь Кук: 'КДБ небезуспішно використовувало моє ім'я у провокаціях".*

Відновили „Українську світлицю"

Павлодарське товариство української культури ім. Т. Шевченка висловлює щиру вдячність від членів нашого українського товариства за практичну допомогу, яку надано нам, як погорільцям, на відновлення нашої світлиці.

Отримані від РОДУ УККА 1000 долярів витрачені на відновлення української світлиці, яка постраждала від рук недобрих людей. Але зловмисникам не довелося радіти, бо вже на 190-річчя Кобзаря наша світлиця відкрила свої гостинні двері, засяявши красою українського кольориту.

Знаменно, що у цьому відновленні є частка наших земляків з далекої Америки. Щире спасибі всім, хто згадав про нас і простягнув руку помочі. Вірю, що ми, ваші земляки, завжди будемо з честю і гордістю нести ім'я України, бо ми – українці.

Михайло Парипса,
голова товариства,
Павлодар, Казахстан

Допоможемо Ганнусі Харченко

Десятирічна Ганнуся Харченко з Конотопа на Сумщині захворіла на лейкоз два роки тому. В обласній дитячій лікарні вона пройшла курс хеміотерапії, але лікування не допомогло. Врятувати дівчинку може пересадження кісткового мозку, яке коштує дорого – близько 48 тисяч долярів.

Київська газета „Факти" звернулася до мешканців України з проханням допомогти дитині. Для докладнішої інформації про неї в Інтернеті відкрито сторінку www.anna.konotop.net. Маю надію, що серед читачів „Свободи" теж є добродії, які допоможуть Ганнусі. Подаю для них свою електронну адресу: nizbinsky@hotmail.com або nizbinsky@url-mutual.com. Мій телефон вдома: (215) 322-5957, в праці – (215) 807-1361. Адреса: 84 Rotterdam Rd., North Southampton, PA 18966.

Наталя Ізбінська,
Норт Савтгемптон, Па

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ДО 110-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Коротка історія 13-го Відділу УНСоюзу, Вотервліт, Н. Й.

Братство св. Миколая

У Надгадсонській окрузі, у 1890-их роках, почала організовуватись українська іміґрація. У перших роках місто Трой стало центром їхнього релігійного та громадського життя. Тут зав'язується перша організація – Братство св. Миколая. Згодом організується Відділ Українського Народного Союзу, якому надано число 13. Однак ця перша централя не збереглась довго, і уже в 1905 році ділилася на три окремі громади: Трой, Коговз і Вотервліт. Коговз і Трой відмовляються фінансувати розпочату будову церкви у Вотервліті, яка мала служити трьом вже згаданим громадам. Розпочату будову церкви закінчила сама громада Вотервліту, завдяки фінансовій допомозі римо-католицького єпископа з Олбані (кошти будови досягли 43,000 дол.). В 1909 році цю церкву посвятив Владика Ортинський.

Серед тих фінансових труднощів почала організовуватися нова громада Вотервліт. Новозбудований храм був стимулом для розвитку громади. Велика заля під церквою стала місцем всієї діяльности громади. Рік пізніше відкрито тут вечірню школу, яку в 1939 році перенесено до іншого будинку та створено цілоденну парафіяльну школу, а учительками стали Сестри-Василіянки. Це була перша цілоденна школа в штаті Ню-Йорк. Ця школа проіснувала до 1970 року, її було закрито через брак учительських сил та мале число учнів. Згодом, за старанням громади, організовано Школу українознавства на Олбанську округу, котра існує дотепер.

Братство св. Миколая було засноване 1895 року, в місті Трой. 1 липня 1897 року організований Відділ Народного Союзу, ч. 13, заходом о. Нестора Дмитріва, який був теж у першому уряді.

З хвилиною постання парафії у Вотервліт, Братство св. Миколая та 13-ий Відділ УНСоюзу перенеслись до Вотервліт, тому що більша частина членів належала до громади Вотервліт. Організації примістились під церквою. Але коли в 1915 році о. Стернюк заложив при церкві Братство св. Йосафата „Провидіння" і примістив його у церковній залі, тоді Братство св. Миколая і Відділ УНСоюзу змушені були шукати нового приміщення у приватних домах. У 1930 році закуплено дім для Українського горожанського клюбу. Братство і 13-ий Відділ УНСоюзу перенеслись на постійно до клюбу. В основу постання братських об'єднань лягла ідея самопомочі: брат братові – в потребі. Гроші, складені членами, верталися до членів у формі допомоги хворим чи посмертного. У той час це була єдина допомога для іміґранта в часі хвороби чи смерти. П'ятидолярова тижнева поміч на протязі 12 тижнів для хворого була сума, яку робітник заробляв за тиждень на фабриці.

Не меншу ролю в громаді виконувало Братство в ділянці організацій-ній. Братство здобуло авторитет у громаді. Воно давало опінію про члена Братства. Самітному іміґрантові було тяжко знайти приміщення при родині без виказки Братства. В одному з протоколів 1913 року читаємо: „Брат мусить бути характерний і чесний – не сміє ходити по сальонах і по-християнськи мусить жити в родині і поза домом". Оті тверді вимоги тримали громаду разом. У 1901 році 19 родин відійшло від громади і разом з православними, з допомогою царських грошей, що їх висилала Росія, створили Російську православну церкву. Довший час члени Братства вели боротьбу з москофілами. Вони боронили громаду від чужих, ворожих впливів.

Не менший вплив на громаду мав УНСоюз, який видавав для освідомлення українського іміґранта книжки, календарі, а головно через часопис „Свобода". „Свобода" в'язала малі громади з централею та рідним краєм.

Велику увагу Братство приділяло церкві. На місячних сходинах збирали від членів датки, давали церкві позички та призначували значні суми на її потреби (закуп дзвона, престола чи інше). Член Братства повинен був ходити до церкви і сповідатися. Фінансові прибутки Братства були з членських вкладок, забав та фестинів. Протягом 97 літ через Братську касу виплачено хворим 27,000 долярів; виплачено посмертного 31,000 долярів; на добродійні цілі – 4,000 долярів, а всього разом – 62,000 долярів. Гроші також призначувано на різні цілі, головно на потреби залишеної батьківщини.

Братство св. Миколая і 13-ий Відділ Українського Народного Союзу за час свого тривалого існування принесли багато користи для громади, рівнож виконали як слід своє завдання і у 1995 році святкували 100-ліття свого існування та корисної праці.

Головою Відділу УНСоюзу був Микола Філь, секретарем – Павло Шевчук, Стефан Ґебуза – касиром, Ярослав Кушнір – головою контрольної комісії. Голова Братства – Микола Філь, секретар Відділу УНСоюзу – Павло Шевчук, Іван Суховацький – касир, Ярослав Тисяк – голова Контрольної комісії. Братство начислювало 47 членів, 13-ий Відділ УНСоюзу мав 300 членів.

Подав у 1993 році **Микола Філь**

Управа Відділу в 2004 році:
Микола Філь – голова
Павло Шевчук – секретар

календар подій

18 – 20 ЧЕРВНЯ
Вікенд призначений для батьків, що усиновили, або зацікавлені усиновити дітей з України – спонсори: Українське Посольство і Український Народний Союз.

20 ЧЕРВНЯ
Святкування Дня Батька.

20 ЧЕРВНЯ – 2 ЛИПНЯ
Тенісові табори.

2 ЛИПНЯ
Аскольд Бук – год. 10-та веч.

3 ЛИПНЯ
Славко Ставничий – „Tiki bar" 2 – 4 год. по пол.
Фолкльорний ансамбль „Черес" 4 – 6 год. веч. на свіжому повітрі.
Мистецька виставка Ірени Гомотюк-Зєлик.
Забава – „Темпо" і „На здоров'я".

27 ЧЕРВНЯ – 4 ЛИПНЯ
Перший табір „Пташат".

2 – 4 ЛИПНЯ
Фестиваль з нагоди Дня Незалежности Америки.

4 ЛИПНЯ
Виступ Славка Ставничого – „Tiki bar" від 1 –4 год. по пол.
Забава – інформації в наступних числах „Свободи".

10 ЛИПНЯ
Концерт хору „Думка", год. 8-ма веч.
Забава – „Обереги" – 10 веч.

4 – 11 ЛИПНЯ
Другий табір „Пташат".

10 –17 ЛИПНЯ
Перший „Discovery Camp".

17 ЛИПНЯ
Забава – інформації в наступних числах „Свободи".

21 ЛИПНЯ
Гуцульська вечеря. Виступ Олі Худоби-Фриз і Андрія Мілавського.

24 ЛИПНЯ
Забава – „Галичани" – год. 10-та веч.

28 ЛИПНЯ
Гуцульська вечеря. Виступ Олі Худоби-Фриз і Андрія Мілавського.

31 ЛИПНЯ
Виставка кераміки Дарії „Диці" Ганушевської.
Забава – „Черес"– год. 10-та веч.

1 СЕРПНЯ
Відкриття тенісових змагань.
Виступ тріо Аскольда Бука.

1 – 6 СЕРПНЯ
Тиждень гольфа на Союзівці.

6 СЕРПНЯ
Кабарет Рона Каґута і Ігоря Бачинського – год. 10-та веч. (тільки для дорослих).

7 СЕРПНЯ
Концерт „Бараболя" на свіжому повітрі у „Веселці" – год. 2-га по пол.
Мистецька виставка родини Козаків.
Забава –„Буря" – 10 год. веч.

6 – 8 СЕРПНЯ
Другий річний „Sports Jamboree".

13 СЕРПНЯ
„Pub night" – до звуків оркестри „Луна".

14 СЕРПНЯ
Забава – „Луна" – 10 год. веч.

14 СЕРПНЯ
Вибір Міс Союзівка.

15 СЕРПНЯ
Фестиваль – день Івано-Франківської області – інформації в наступних числах „Свободи".

8 – 21 СЕРПНЯ
Традиційний український танцювальний табір ім. Роми Прийми Богачевської.

21 СЕРПНЯ
Концерт таборової танцювальної групи ім. Роми Прийми Богачевської і виступ Олі Худоби-Фриз, год. 8-ма веч.
Забава – „Фата Моргана" – 10 год. веч.

14 – 22 СЕРПНЯ
Тиждень клюбу „Suzie – Q".

22 СЕРПНЯ
Фестиваль – день Тернопільської області, – інформації в наступних числах „Свободи".

28 – 29 СЕРПНЯ
Фестиваль – дні Львівської області.
Забава – інформації в наступних числах „Свободи".

3 ВЕРЕСНЯ
Забава – „Луна"– год. 10 веч.

4 ВЕРЕСНЯ
Забава – „Фата Моргана" і „Темпо".

5 ВЕРЕСНЯ
Забава – „Темпо" і „Ворони".

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Чи справді Православна Церква не має за що вибачатись?

Був би дуже радий, якщо б справді так було, як пише Михайло Герець у своїй цікавій статті „Чому Православні Церкви виступили проти патріярхату для УГКЦ?" („Свобода", за 16 квітня), де в заключній частині стверджує, що, мовляв, православним немає за що вибачатись.

Стаття написана спокійно, з певними натяками на захист Вселенського Патріярха Бартоломея, у якій є згадка про мою публікацію „Москва і Константинопіль бажають смерти УГКЦ". Я вдячний Михайлові Герецю, що він відгукнувся на мої погляди, бо тільки в діялозі можна знайти істину.

Але чи справді його відповідь, чому Православні Церкви є проти патріярхату УГКЦ, переконлива? Ось його слова: „В цьому напрямку „попрацювала" дипломатія тих ватиканських церковних кіл, котрі спричиняють у Ватикані „неприхильні вітри" для УГКЦ і для котрих „побудова мостів" між Римом і Москвою більше важить, як інтереси УГКЦ. Тож вони і „зробили делікатний жест" – повели політику в справі патріярхату УГКЦ так, щоб вона дала протилежні висліди від офіційно проголошених Ватиканом інтенцій".

Мені трохи відомі лаштунки діялогу „Ватикан-Москва", знаного у світі під голосною назвою „остполітік". Також мені відомо, що серед архітекторів „остполітик" панувала неприхильність до УГКЦ. Для цього подавались різні димові причини. Але, в ім'я правди, треба сказати, що думки серед тих архітекторів були полярні щодо УГКЦ. Знаємо, що була створена змішана Екуменічна комісія, завданням якої було розглядати богословські відмінності Римо-Католицької і Православної Церков, але головною темою розмов і дискусій все була УГКЦ. На жаль, екуменічні зустрічі нічого корисного для Церкви не дали. В останній екуменічній зустрічі, що відбулась біля Балтімору, США, знову йшлося про те, щоб УКГЦ перестала існувати і щоб Ватикан її не підтримував. Такої вимоги навіть неприхильні до УГКЦ ватиканські екуменісти не прийняли і розійшлись. Тому тяжко повірити у припущення М. Гереця, що, мовляв, неприхильні до УГКЦ ватиканські чинники якось намовили Православні Церкви, щоб вони висловились проти патріярхату УГКЦ.

Все ж таки було б цікаво почути думку Православних Церков, які не перебувають в орбіті московської „канонічности", щодо цієї справи. Серед тих, які висловились проти патріархату УГКЦ, не було згадки про Естонську Православну Церкву, ні про три Українські Православні Церкви: УПЦ Київського патріярхату, УАПЦ й УПЦ на чолі з Митрополитом Константином в США, котра є під царгородським омофором. До речі, названих Церков Московська патріярхія не визнає. По якій стороні стоять названі Церкви?

Правильно М. Герець підкреслив, що Московська патріярхія однаково реагує на спроби Українських Церков бути незалежними, незважаючи на те, чи це Церква Православна, чи Католицька, чи належить навіть до Московського патріярхату. Також незаперечне ствердження, що „ця Церква (себто УГКЦ) вже давно мала б свій патріархат, якби вона не була українською". Отже, тут ідеться не про Божі, а виключно політично-імперські пляни Росії. З цього варто було б зробити висновки.

Правдою є, як підкреслив М. Герець, що Папа-Іван Павло II не повинен був посилати кардинала В. Каспера до Московського патріярха Алексія II у справі патріярхату УГКЦ. Його завданням було також обговорити взаємини Римо-Католицької Церкви з Московською патріярхією. Відомо, що Москва не дала дозволу на в'їзд призначеним для Росії римо-католицьким єпископам.

Правда, що Православна Церква не мала інквізиції, хрестоносних походів і т. д., але тяжко погодитися з М. Герецем, що, мовляв, у православному світі нічого подібного не завважуємо, іншими словами – немає за що вибачатись. Чи справді це так?

Що Царгород продав Київську Митрополію Москві, як пише М. Герець, немає за що вибачатись, бо собор Константинопольської Церкви визнав прилучення Київської Митрополії незаконним і за це було усунено Діонісія з патріяршого престолу. Які це мало практичні наслідки? Мабуть, не помилюсь, коли скажу – жодні. Що ж зробив Вселенський Патріярх, коли Українська Православна Церква в Україні зникла, її проковтнула Московська патріярхія? Була тільки єдина Русская (тобто російська) Православна Церква? Чи не треба було за це вибачатись Москві і Царгородові? А як було з Українською Автокефальною Православною Церквою у діяспорі під кермою Митрополита, а згодом Патріярха Мстислава?

А кому сьогодні належить Київська Митрополія? Вселенський Патріярх Бартоломей визнає Митрополита Московського патріярхату (Сабодана) Володимира, забувши про те, як пише М. Герець, що на початку 1991 року надіслав був листа до Алексія II, в якому підкреслив, що визнає канонічну територію Російської Православної Церкви в межах 1553 року. Чи це ствердження має будь-яке значення?

А чи Російська Православна Церква, під керівництвом Патріярха Алексія II, не повинна вибачатись за ліквідацію Греко-Католицької Церкви у 1946 році? Ось слова московського Патріярха Алексія I: „Господь явно благословив зброю тих, хто піднявся проти Гітлера на захист волі, миру та щастя людськости... А до чого закликав вас небіжчик, Митрополит Андрей Шептицький та його найближчі спільники? Вони кликали вас під ярмо Гітлера, вони вчили вас схиляти свої голови перед ним... Порвіть, розторгніть вузи з Ватиканом, який веде вас у темряву, у духовну загибель, завдяки своїм релігійним помилкам, а тепер хоче вас озброїти проти всієї вільної людськости, хоче поставити вас спиною до всього світу..." . Чи за це не треба вибачатись?

На конференції Православних Церков, що відбулась на острові Родос, напередодні Ватиканського собору, порушувалося питання, чи православні Церкви братимуть будь-яку участь? Вселенський Патріярх Атенагорас був у добрих взаєминах з Папою Іваном XXIII і мав бажання бути учасником собору. Російська Православна Церква запропонувала, щоб жодна Православна Церква не брала участі у соборі, Її пропозицію було прийнято. А тим часом Московська патріярхія вислала двох своїх спостерігачів. Чи за це не треба вибачатись?

Ось уже не під диктат, але за благословенням Владики Андрія , Митрополита Галицького УПЦ Київського патріярхату передруковано у 1994 році „Православний протикатолицький катихизис", у якому є стільки нісенітниць, що тяжко повірити, що таке могло мати місце наприкінці XX ст. Зацитую тільки дещо.

Запитання: ...„Як треба православним ставитись до католиків?"

Відповідь: „На католиків треба дивитись, як на відлучених Православною Церквою єретиків, які, як було сказано на початку, викривили істину віру рядом єретичних учень і прийняли звичаї, які не погоджені з Переданням святої Церкви".

„Чи можна православним ходити для молитви в католицькі храми і відвідувати католицькі відпусти?". Не можна ні в якому разі: „Якщо хто піде на свято варварське чи єретичне, – заповідається в Номоканоні, – і з'їсть в той день з ними від них пожертвування за душу їхню, нехай не причащається 2 роки...". „...Хто помолиться у церквах чи на їх зборищах: „Священика позбавити сану, а мирську людину відлучити".

Ціле видання заповнене подібним змістом. Де ж тут Божа любов? Божа заповідь не каже любити християнина, але ближнього, просто людину!

Треба дякувати Богу, що православні українці у діяспорі не керувались Номоканонами, бо у свій час були б не дали братам у Христі притулку у своїх храмах українцям-католикам, які не бажали відзначати свята за новим календарем. Не користувалась і не користується Консисторія Української Православної Церкви у Бавнд-Бруку, дозволяючи на православному цвинтарі св. Андрія хоронити католиків. Правда, був час, що деякі католицькі священики відмовлялися їхати на православний цвинтар, щоб запечатати гріб, а сьогодні про якесь застереження немає мови.

Як Київську Церкву після унії з Римом виганяли насильством зі східніх земель України, М. Герець може довідатися з праці православного автора І. С. Мухина „За віру батьків" „(Уніяти в художніх творах В. Г. Короленка)". У ній показано, як Православна Церква безоглядно знищувала уніятів. Коли у листопаді 1827 року Йосиф Сємашко подав звіт Миколі I про стан уніятської Церкви та плян її ліквідації, цар відповів: „Я з великим задоволенням читав записку".

(Закінчення на стор. 16)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Ротарі-клюб в допомозі Україні

РОЧЕСТЕР, Н. Й. – Більш ніж 270 мешканців Ірондеквойту та Рочестеру взяли участь в другому річному благодійному концерті Ротарі-клюбу, що відбувся в залі православної церкви св. Покрови 8 травня 2004 року. Під проводом Терези Коріган-Бастюк, директора урочистих подій, і при підтримці комітету „Ірондеквойт-Полтава – міста побратими" (голова – Анна Корнило), протягом вечора було зібрано у Фонд щедрих дотацій більш ніж 5,500 долярів. На ці фонди в Україні буде закуплено для Полтавського пологового будинку необхідні предмети догляду за новонародженими – обігрівачі та пульсометри для немовлят. Благодійний фонд „Діти Чорнобиля" (Рочестерська філія), що почав свою діяльність кілька років тому, зібрав щедрі датки на суму 15,000 долярів.

Започаткована минулого року Тамарою Денисенко ця програма зібрала представників різних націй та національностей. Була представлена кухня народів України, Туреччини, Італії, Німеччини, Ірляндії, Польщі, Лівану та Латинської Америки.

Учасники концерту порадували присутніх чудовою програмою: виступали ірляндські танцюристи, турецькі танцюристи з університету Бафало, італійські музиканти, німецькі гравці на акордеоні і також два українські ансамблі народного танцю – „Євшан" та „Дунай". Як і минулого року, глядачі радісними оплесками зустріли довгоочікуваний виступ бального танцю Тараса та Венді Денисенків зі студії танцю „Артур Мурей". Місцева музична група „True Colors" грала для всіх присутніх та бажаючих потанцювати. Лесь Кацюба та Лідія Джус справно виконували покладені на них обов'язки ведучих програми. До речі, Лідія Джус – перша американська українка, обрана в міськраду міста Ірондеквойт.

Приємно відзначити, що концерт зібрав 6,600 долярів на п'ятирічні стипендії для студентів в Україні. Благодійницька програма знайшла відгук серед урядовців місцевого, районного та обласного маштабів штату Ню-Йорк. На благодійному концерті Ротарі-клюбу були присутні сенатор Джеймс Алесі, штат Ню-Йорк, окружні виконавці округи Монро Стефані Алдерслі та Джей Річі, Ірондеквойту – Девід Шанц та всі члени міської ради, представники українського консульства Сергій Куликов та Максим Вдовиченко з Ню-Йорку.

Виконавчий директор Фонду Ліза Мілянич, президент відділу Фонду в Рочестері Мирон Баб'юк та голова фонду даткових зібрань Леся Телега щиро подякували президентові Ротарі-клюбу Джімові Козловському за участь у медичній допомозі Україні.

Ніна Нечипуренко

В Будапешті відкриття пам'ятника Тараса Шевченкові не відбулося

БУДАПЕШТ. – На 1 червня було заплановане відкриття пам'ятника Тарасові Шевченку у Будапешті, яке в часі мало збігтися з візитою до Угорщини голови Верховної Ради України Володимира Литвина. Але Товариство української культури Угорщини та Державне самоврядування українців Угорщини виступили з різким протестом проти його встановлення, враховуючи невідповідність пам'ятника образові поета і розташування монументу на околиці угорської столиці. Внаслідок активної позиції українських громадських організацій відкриття пам'ятника Т. Шевченкові, створеного угорським скульптором Іштваном Марошем було перенесено. На жаль, Посольство України в Угорській республіці, незважаючи на неодноразові звернення українських товариств до Президента і уряду України, продовжує заявляти про свій намір встановити монумент цього автора.

Українська Всесвітня Координаційна Рада (УВКР) звернулася до Міністерства закордонних справ України із закликом втрутитися в ситуацію. УВКР також виклала свої пропозиції, які можуть сприяти розв'язанню конфлікту.

Можливим шляхом до порозуміння могло б бути створення спільної експертної комісії з представників Спілки художників України, Інституту мистецтвознавства та етнографії України, Державного музею Тараса Шевченка у Києві та відповідних угорських інституцій, рекомендації якої лягли б в основу спільного компромісного рішення. Твір І. Мароша може бути придбаний українською державою для одного з київських музеїв; у Будапешті встановлюється пам'ятник, створений академіком В.Чепеликом; місце встановлення пам'ятника додатково узгоджується Посольством України в Угорщині з міською владою Будапешта, за участю представників українських громад.

Прес-центр УВКР

Президент УККА відвідав українські громади на півдні США

НЮ-ЙОРК. – Президент УККА Михайло Савків, мол., відвідав метрополію Атланти 23-24 квітня. З ініціятиви д-ра Уляни Боднар та інших місцевих активістів відбулась зустріч з громадою з метою відновлення праці відділу УККА. На засіданні було висловлено подяку Ларисі Барабаш-Темпл за її активну участь в організації української громади в Атланті протягом останніх десятиліть. Місцеві українці розповіли про щорічні відзначення роковин Тараса Шевченка та проведення українських ярмарків. Вони привітали рішення про відновлення відділу УККА. У пляни відділу входить відзначення Дня Незалежности України, представлення української культури через різні заходи та фестивалі, як також допомога новоприбулим українцям, які оселилися у Джорджії. Головою відділу обрана д-р Уляна Боднар.

Під час поїздки на південь президент УККА також мав можливість взяти участь у загальних зборах відділуУККА у Норт-Порті, Фльорида. Праця відділу було представлена у звіті голови Дарії Томашовської. Відділ активно включився до акції вшанування пам'яті жертв Голодомору-геноциду як на місцевому, так і на крайовому рівні, до кампанії відкликання нагороди Пуліцера Волтерові Дуранті. Члени відділу обрали провід, який очолила Дарія Томашовська.

УККА

Учасники зборів в Норт-Порті (зліва): о. Северин Ковалишин з Української католицької церкви св. Покрови; о. Іван Фатенко з Української православної церкви, Михайло Савків, Ярослав Горбачевський, Дарія Томашовська.

Учасники зборів в Атланті (зліва сидять): Лариса Барабаш-Темпл, Михайло Савків, д-р Уляна Боднар, позаду: провід відділу УККА в Атланті.

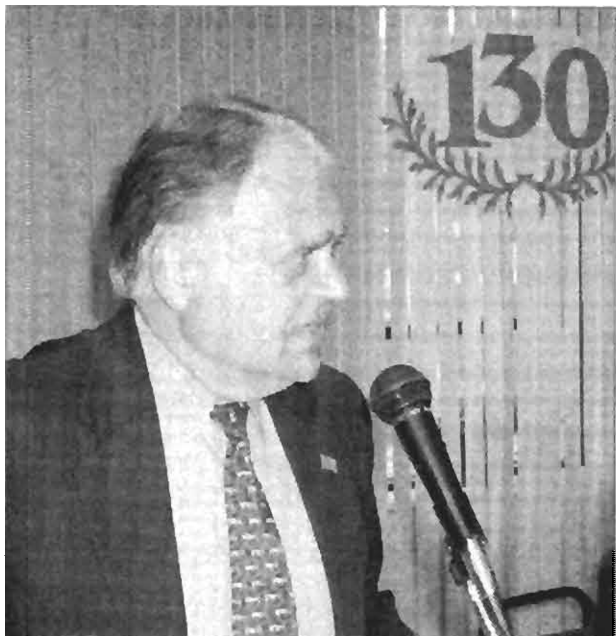
Український Конгресовий Комітет Америки (УККА) опечалений відходом у вічність Президента США Роналда Рейгена, визначної особистости у світовій історії. Великий прихильник демократії, борець за свободу усіх народів, завдяки зусиллям якого впала так звана „імперія зла", Президент Р. Рейген був великим другом української громади у США.

Ми висловлюємо найщиріші співчуття родині Рейгенів та молимося за упокій душі Президента. Його вклад у світову історію XX століття, зокрема його перемога у холодній війні з тоталітарним режимом Совєтського Союзу, яка завершилася розвалом СССР і відновленням незалежности України, здобули Президентові Рейгенові авреолю героя і назавжди закарбували його ім'я золотими літерами у Книгу історії.

Вічна йому пам'ять!

Михайло Савків,
президент УККА

Голос професіонала на тему виборів в Україні

Богдан Футей
Фото: В. Лопух

НЮ-ЙОРК. – В суботу, 5 червня, в Науковому Товаристві Т. Шевченка виступив відомий в українській громаді федеральний суддя та громадський активіст Богдан Футей з доповіддю на тему верховенства права і конституційної реформи в Україні. З характерною для цієї професії обережністю доповідач, відразу після представлення його головою НТШ Л. Залеською Онишкевич, застерігся, що на теми права в Україні важко тепер говорити, тому що надто часто приходять істотні зміни.

Богдан Футей, який свого часу був дорадником Верховної Ради і групи юристів, що підготовляла Конституцію України, особливо докладно знає усі правні проблеми та можливості, що існують в Україні напередодні виборів президента. Доповідач зосередився на трьох головних правних проблемах сьогоднішнього дня, які є об'єктом критики з боку західніх знавців права. Це дозвіл Конституційного суду України втретє кандидувати Л. Кучмі, можливість вибирати Президента складом парляменту; порушення демократії і законности у виборах в Мукачеві.

Розуміється, що, згідно з поглядом Б. Футея, тут найбільше можна звинувачувати Конституційний суд України. Б. Футей зупинився у своїх поясненнях на проблемі вибору президента, бо ж вона тепер є особливо актуальною. Тут він вияснив процедуру вибору, як вона була досі, з тими змінами, що їх зараз пропонується. На його думку, суд повинен стежити за правильним ходом виборів, але досі такого рішення не прийнято.

Майбутнє судової системи в Україні залежить від того, чи вона буде незалежною від інших гілок державного апарату. Б. Футей проаналізував проблему, яка нещодавно виникла у Мукачеві, та оптимістично ствердив, що ще не пізно зробити правильні заходи, щоб у жовтні скандал не повторився. На його думку, право голосу є одним з підставових прав людини, а довіра виборців є незвичайно важлива. Однак події в Україні, особливо після Мукачева, викликають сумніви, чи в Україні є така довіра до системи виборів. Все ж Б. Футей закінчив надією, що 2004 рік буде позначений таки одним кроком вперед у напрямі вдосконалення політичних та правних реформ.

О. К.

13–16 вересня: зустріч реґенсбуржців

„В старому Реґенсбурзі, в Оселі на горбі", – починалася одна з пластових пісень, що ми залюбки співали її в Реґенсбурзькому таборі „Ді-Пі" в 1945–1949 роках. Уложив цю пісню відомий пластовий виховник і організатор Пласту в Реґенсбурзі о. Богдан Ганушевський, а її слова цілком відповідали нашим тодішнім настроям і переживанням. Реґенсбурґ тимчасово заміняв нам Батьківщину, бо тут „живе орлиний скобів рід, раз в щасті, раз в журбі. Хоч весело співаєм, як пташки у гаю, та повні туги в нас серця до Рідного краю".

Ми справді тужили за рідним краєм, що „усе такий прекрасний в юнацьких снах ввижаєшся мені...". Та молодість брала своє і тому „А як Дунай заграє акордом синіх вод –іде шукать юнацький дух нових страшних пригод".

І скільки тих різноманітних юнацьких пригод пережилося тоді! А скільки пісень переспівалося! Крім традиційних пластових та укладу о. Ганушевського і Дмитра Грушецького („Патякала"), багато „творчости" проявляли ми самі. Адже кожний гурток підготовляв якусь „точку" на виступ при ватрі, і переважно це були „пісні" власного укладу на „поточні" теми з доброю дозою гумору. Чи пам'ятаєте дотепність „Сорок", „Левів", „Калин" та всіх інших? А якими чарівно-романтичними були ватри, коли „Ватра займається, ватра горить, іскри летять вище гір, в колі товариство дружнє сидить, пісня лунає до зір". Або „погасла вже ватра, жеврілі ще мрії" „про щастя те, що давно забарилось", „про волю, що прийде колись"...

Гай, гай, були то часи, що тепер виглядають на чарівний сон... Правда, є „могікани", що ще мандрують без великих труднощів, але багатьом з нас і наплечники не під силу, і „аптечка" в них не вміщається. Тому й зменшується число учасників на наших реґенсбурзьких зустрічах. А коли ще пригадати, як багатобагато з наших рядів вже „помандрували на вічну ватру"... Кажуть, що „померлі не старіються", то ж у наших спогадах вони залишаються вічно молодими і такими відживають на зустрічах і в розмовах.

Час минає, і незабаром – наша традиційна Реґенбурзька зустріч на Союзівці – 13-16 вересня. Згадаймо нашу юність, наш незабутній Реґенсбурґ, нашу довголітню дружбу і прикладімо всіх зусиль, щоб на зустріч прибути. Чи ж не варто на тих кілька днів забути про турботи щоденного життя і відновити в душах усе найкраще, відживити в серцях любов та набратися нової наснаги? Тому – всі на зустріч, дорогі друзі!

Людмила Почтар

Проф. Роман Шпорлюк: „Настав час відкриття Заходу до України"

НЮ-ЙОРК. – Газета „Нови дзєннік", що виходить польською мовою 11 червня подала докладний звіт Чеслава Карковського про 62-ий з'їзд Польського наукового інституту в Америці, що відбувся 4-5 червня в Бостоні. Серед доповідачів був проф. Роман Шпорлюк, голова Катедри студій українознавства Гарвардського університету.

Чеслав Карковський подає виклад його доповіді: „Проф. Роман Шпорлюк з Гарвардського університету ствердив, що Польща мусить наново обміркувати свою історію в европейському контексті. Традиційний погляд про принциповий поділ континенту на Схід і Захід виник у XVIII ст. За цією концепцією Захід утворюють народи, організовані на засадах громадянства, а Схід – на етнічній основі. Цей стереотип ніколи не був більш шкідливим, ніж тепер, оскільки сприяє обігові інших поточних характеристик.

Проф. Шпорлюк скритикував цю гіпотезу, вказуючи, що, наприклад, І Річ Посполита була державою багатьох народів, віровизнань і культур, але тривала 400 років. Нинішня ситуація розширеного Европейського союзу вимагає реінтеґрації історії континенту в контексті історичного досвіду новоприйнятих країн.

І практичний висновок для Европи, який робить вчений українського походження, який вчився у Польщі і працює у Гарварді, полягає у необхідності відкриття на схід, в Україну, Білорусь, і врешті, в Росію".

Л. Хм.

Урочисто відзначили День матері

ЧИКАҐО. – Клюб емеритів при катедрі св. Миколая започаткував святкування Дня матері 5 травня Молебнем до Пресвятої Діви Марії. Саме ж свято відзначено 9 травня. В чудово убраній завдяки Оксані Кральці залі засіли до столів понад 100 членів клюбу з родинами і запрошеними гостями. Слово про матір виголосив Владика Інокентій Лотоцький, а діти школи св. Миколая прочитали вірш про матір, а також заграли на бандурах пісні „Бойко вмер – Бойко змер", і „Чом, чом земле моя". Василь Камінський, ведучий програмою, привітав дві „Матері року" – Стефанію Кральку і Мирославу Іванишин. Привіти і побажання для всіх матерів висловили о. ректор Богдан Налісник, директор Ватраль Богдан, складаючи рівночасно 1000 дол. як спонзор імпрези з каси „Самопоміч", а Христя Верещак побажала щастя всім матерям і внесла також даток 1000 дол. на клюб від Фундації „Спадщина".

Мирослава Баторфальви відчитала вірш Іванни Савицької „Чого ти плачеш, Муті", а Теодор Такой – вірш до Матері Божої „Богу слава". Олег Весоловський виголосив доповідь про значення матері в родині, згадав не тільки про живих матерів, але і тих, що померли в Сибіру і загинули з голоду в Україні. Отець Ватащук, який щойно приїхав з України, привітав усіх матерів, а також усіх присутніх та заспівав дві пісні – „Чорнобривці" та „Два кольори".

Не забули згадати бабусь, які жертвенно працюють цілий рік в кухні, приготовляючи частування. Софія Залуцька привітала їх і роздала їм дарунки. На кінець Йосиф Богданик прочитав кілька жартів.

Н. Ф.

Високе відзначення для проф. Наталії Хомик-Дейн

Наталія Хомик-Дейн

АНКОРИДЖ, Аляска. – Довголітня праця Наталії Хомик-Дейн на полі освіти дала успішні висліди: в березні ц.р. вона була запрошена стати членом Ради директорів Національного союзу мистецтва в освіті (National Alliance of the Arts in Education), що є частиною Центру Дж. Ф. Кенеді для мистецьких вистав (John F. Kennedy Center for the Performing Arts) у Вашінґтоні, столиці США. Як член Ради директорів Н. Хомик-Дейн буде працювати на тому пості впродовж п'ять років. Національний союз мистецтва – це організація, що має своїх членів в усіх штатах США і працює над поширенням мистецтва в усіх ділянках освіти.

Наталія Хомик-Дейн, яка вже 17 років є професором мистецтва і членом факультету освіти Університету Аляски в Анкориджі, звертає окрему увагу на вплив походження людини на мистецтво.

Викладаючи мистецтво в університеті в Анкориджі, Н. Хомик-Дейн, зокрема в її випадку, звертає увагу на своє українське походження, яке вона підкреслює відповідним матеріялом, включно зі своїх подорожей до України з батьками.

Вона переїхала до Аляски з Огайо, де була активним членом української громади - належала до СУМ-у, вчилася в школі св. Йосафата і належала до парафії Української каталицької церкви св. Покрови, і раніше – до свв. Петра і Павла. Отримала ступінь маґістра з мистецької освіти в університеті Сінсінаті.

Наталія Хомик-Дейн живе в Алясці разом зі своїм чоловіком Ґреґом Дейном, що є також професором Університету Аляски. Її батьки, Антін і Анастазія Хомик, є членами 102-го відділу УНСоюзу.

Ю. О.

Георгій Кірпа...

(Закінчення зі стор. 5)

ся, що безплатним є тільки сир – в мишолапці. За дороги треба якось платити. Нині на шляху Київ-Одеса праця кипить. Згодом в Україні, мабуть, буде ціла мережа добрих доріг.

Як це звичайно буває, майже кожна ініціятива Георгія Кірпи зустрічалась з критикою (навіть дарові перевезення школярів у літні місяці). Але цей керівник не звертав уваги і далі модернізував транспорт України. Були навіть натяки, що Г.Кірпа озирається на прем'єрство, а то й президентуру країни.

І раптом, на початку червня пан Кірпа творить нову партію – „Відродження", і міністер юстиції Олександер Лавринович миттєво її реєструє. Все добре: тисячі вдячних залізничників живуть по всій Україні. На заклик улюбленого шефа без застереження записуються до „своєї" партії. Іронія в тому, що Україні потрібна ще одна політична партія як п'яте колесо до воза. Торік цей самий міністер О. Лавринович почав закривати недіючі партії, і з понад 110 вже знизив їх кількість до 96. Аж тут з'являється 97-ма!

Щиро скажу: не знаю, нащо Георгієві Кірпі політичної партії. До осінніх виборів президента це мало б з'ясуватись. Але переживаю, аби такий вдалий керівник, як подоляк Георгій Кірпа, не спіткнувся на законі Пітера...

Чи справді...

(Закінчення зі стор. 9)

Хто розстріляв 13 уніятів з Притулина, які не бажали переходити на православ'я? Чому сокира православних убвиць впала на голову Йосафата Кунцевича? Він був глибоко віруючою людиною, справжнім душпастирем. До речі, учасники убивства Кунцевича, засуджені на кару смерти, всі перед смертю, за вийнятком одного, прийняли унію. Якщо б їх був судив покійний Йосафат, то напевно усі б були б були помилувані.

Знаємо, що за життя Кунцевича одним з найбільших ворогів унії з Римом був Мелетій Смотрицький. Після смерти Йосафата Кунцевича він відвідав православні центри поза Україною – Москву, Царгород, Святу Землю. Пропонували йому різні позиції у Православній Церкві, та він прийняв унію і з такою самою завзятістю поборював православ'я, як перед тим уніятську Церкву. Цікаво – чому?

Правда, у православному світі не було ні інквізиції, ні наруги над ученими, ні хрестоносних походів, але, як бачимо, було і є за що вибачатись. Зокрема й за те, що православний світ на сталінському попелищі успадкував храми і все майно Греко-Католицької Церкви. А як кваліфікувати виступ Вселенського Патріярха Бартоломея I під час візити до Польщі, де він на пресконференції, 25 січня 2000 р., в будинку польського сейму сказав: „Унія – найважчий момент у православно-католицькому діялозі, оскільки вона є штучним витвором, покликаним до існування в ім'я прозелітизму". Чи справді УГКЦ є „штучним" твором, діючи вже понад 400 років? Чи за „штучний" твір віддала б життя маса її вірних, священиків і владик? За це все треба вибачатись.

Дозволю собі закінчити словами о. Роберта Тафта, відомого богослова, зі збірника документів і статтей авторів різних конфесій під назвою „Знаки часу":

„...Відомо, принаймні з мого досвіду, що з урядами куди легше домовитись, ніж з християнським Сходом... Ви можете бути чесними з ними, але не вони з вами, ви не будете брехати про них, але вони можуть про вас; вони можуть ображати вашу Церкву й традиції у карикатурному вигляді, але не їхню. Якщо вони критикують вас за прозелітизм, а ви вказуєте, що вони роблять те саме, – ні на хвилину не думайте, що це дасть вам перевагу хоч на один крок в дискусії. Якщо ви подумаєте, що Захід робив помилки у поводженні з іншими церквами, вони не скажуть: „Гаразд, і ми це робили". Замість цього вони скажуть: „Бачите, ми про це весь час вам говорили...". І це не лицемірство, чи нещирість, а просто нездатність мислити про такі речі об'єктивно, через відмінні історико-культурні причини і невиліковні рани минулого".

Микола Галів,
Ню-Йорк

Готуються до свята незалежної України

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – На відзначення 13-ої річниці Незалежности України 11 травня в приміщенні Українського освітньо-культурного центру утворено Громадський комітет, до якого ввійшли представники понад 25 громадських організацій.

Комітет вирішив відзначити 13-ту річницю незалежности України у вівторок, 24 серпня, в Українському освітньо-культурному центрі, о 7-ій год. вечора. Комітет запрошує все українське громадянство Філядельфії і околиць до участи у святі.

Д-р Олег Ониськів

„Стартек" пропонує безкоштовні хвилини

ПОТОМАК, Мериленд. – В зв'язку з великою кількістю відгуків на запропоновані в травні 5 безкоштовних хвилин від сервісу 10-10-719, компанія „Стартек" продовжила дію цієї пропозиції, пропонуючи в червні ще більше безкоштовних хвилин. В червні нові користувачі сервісу 10-10-719 отримають 10 безкоштовних хвилин при першому дзвінку. Використовуючи 10 безкоштовних хвилин, клієнти будуть мати змогу дзвонити у різні країни світу. Щоб скористатися всіма перевагами цієї спеціяльної пропозиції, нові користувачі повинні лише набрати код 10-10-719 перед набором номеру телефону, куди вони дзвонять.

Код 10-10-719 готовий до роботи з домашнього телефону автоматично, і клієнт не повинен підписуватись для того, щоб мати можливість використовувати безкоштовні хвилини.

Заступник президента компанії „Стартек" з маркетінгу Мр. Т. Дж. Мастер говорить: „Я твердо впевнений, що в США не існує аналогічної пропозиції. Пропозиція котра поєднує в собі низькі ціни та дає можливість користувачам дзвонити за кордон безкоштовно, поза конкуренцією. Ми впевнені, що спробувавши наш сервіс, нові користувачі стануть нашими постійними користувачами".

Заснована в 1989 році, „Стартек" є провідником в забезпеченні користувачів телекомунікаційним сервісом для дзвінків за кордон. Сьогодні компанія обслуговує більш трьохсот клієнтів, використовуючи свою власну високотехнологічну всесвітню мережу. З усіма питаннями, а також для того, щоб перевірити, чи дійсні безкоштовні хвилини для дзвінків в країну, що вас цікавить, або для того, щоб переключитись на сервіс прямого набору компанії „Стартек" і отримати сервіс з ще більшими перевагами, дзвоніть в Центр обслуговування компанії „Стартек" по телефону (888) 279-8670 з понеділка до п'ятниці з 9-ої ранку до 11-ої вечора, в суботу та неділю з 9-ої ранку до 8-ої год. вечора за східним часом.

Від редакції: Повідомлення про пільги компанії „Стартек" у червні, як і попереднє про травневі пільги, надійшло до „Свободи" із запізненням. Черневе повідомлення надійшло тільки 16 червня, тому публікується в кінці місяця.

Нашому Патронові у Вашінґтоні – 40 років

Д-р Орест Попович,
заступник голови НТШ-А

„З Божою поміччю кінчаємо на американській вільній землі велике діло історії: 27 червня 1964 року відслонюємо у столиці Америки – Вашінґтоні, пам'ятник Тарасові Шевченкові, нашому пророкові Христової правди, Батькові України, поклонникові Батька Америки, Джорджа Вашінґтона...", – так писав проф. д-р Роман Сталь-Стоцький, президент Світової Ради Товариств ім. Шевченка і президент НТШ в Америці, напередодні того пам'ятного історичного дня, коли у Вашінґтоні стотисячна маса американських українців і їх приятелів прибула на відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові. Д-р Смаль-Стоцький перший привітав присутніх прочан, як голова Комітету пам'ятника Шевченкові (КПШ), тобто господар цього свята.

Вибір президента НТШ на цей престижний історичний пост не був випадковим. Адже створене в 1873 році у Львові Товариство ім. Шевченка – це була перша установа імені нашого Поета, яку в 1892 році перейменовано на Наукове Товариство ім. Шевченка, першу українську академію наук. Як підкреслив з тієї нагоди секретар КПШ д-р Ярослав Падох, НТШ на рідних землях і на еміґрації було і є найстарашим і найвимовнішим носієм культу Шевченка. Сам д-р Падох, в той час головний секретар УНСоюзу і дійсний член НТШ-А, в майбутньому став довголітнім головою НТШ-А. Серед багатьох інших членів нашого Товариства, які трудилися в рядах КПШ, були майбутній голова НТШ-А, проф. д-р Осип Андрушків, д-р Володимир Калина, головний предсідник УНСоюзу Дмитро Галичин, який виконував обов'язки екзекутивного директора КПШ до своєї несподіваної смерти в 1961 році.

Відслонення пам'ятника генієві і пророкові України, Тарасові Шевченкові, в столиці Америки – Вашінґтоні було завершенням титанічних зусиль цілої української громади цього континенту, плодом цілеспрямованої і надзвичайно компетентної праці, яка тривала майже вісім років. Почин для неї вийшов від УНСоюзу ще в 1956 році, а в 1960 році Український Конґресовий Комітет Америки створив вже згаданий КПШ, з конкретними плянами праці, включно зі збіркою фондів на пам'ятник, конкурсом на проєкт пам'ятника та поширенням інформацій про Тараса Шевченка серед американців. Вирішальним для успіху було те, що КПШ зумів змобілізувати для свого проєкту понад 50 українських центральних громадських установ, об'єднавши українців усіх політичних переконань, віровизнань, професій і поколінь, еміґрантів усіх хвиль, як і їхніх нащадків, народжених вже в Америці. Подібно, як дух Великого Тараса об'єднав в 1873 році українців з обидвох боків австро-російського кордону в Науковому Товаристві його імені у Львові, так тепер, в 1960 році, він надихнув українців Америки почуттям соборности задля встановлення йому пам'ятника у Вашінґтоні.

Соборність в зусиллях української громади була доконечною для успішного завершення визначеної цілі. Адже для спорудження пам'ятника Т. Шевченкові потрібні були прихильні резолюції в Конґресі Америки, новий придатний для цього закон, підписаний Президентом країни, різні дозволи на побудову, і т.д. Такого сприяння могли добитися тільки люди, які знали всі „входи і виходи" у Вашінґтоні, мали особисті знайомства зі сенаторами, конґресменами та іншими впливовими особами.

На щастя, наша громада мала в той час такого „свого" вашінґтонця в особі проф. д-ра Лева Добрянського, президента УККА, який теж займав пост віце-президента КПШ. Д-р Л. Добрянський блискуче виконав левову частку необхідних для пам'ятника старань перед офіційним Вашінґтоном. Вагому ролю в цьому напрямі відіграв теж екзекутивний директор КПШ і головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір. Обидва вони – корінні американці українського походження.

Для американців незвичайно переконливим арґументом на користь спорудження пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні були слова Поета, які

(Закінчення на стор. 21)

I чужому научайтесь,
I свого не цурайтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА **SVOBODA**

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 120. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го ЧЕРВНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 30, 1964 No. 120. VOL. LXXI.

ВАШИНГТОН ТАКИ ДІЖДАВСЯ ШЕВЧЕНКА: ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР, 34-ИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗДА, В ПРИЯВНОСТІ ЕНТУЗІЯСТИЧНОЇ Й ДО ГЛИБИНИ ДУШІ ЗВОРУШЕНОЇ 100-ТИСЯЧНОЇ МАСИ НАРОДУ, ВІДКРИВ ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В СТОЛИЦІ АМЕРИКИ В СУБОТУ 27-ГО ЧЕРВНЯ, ПРОГОЛОШЕНУ „УКРАЇНСЬКИМ ДНЕМ" У ВАШИНГТОНІ. АМЕРИКАНСЬКА ПРЕСА НАЗИВАЄ ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ „НОВОЮ СТАТУЄЮ СВОБОДИ"

„Це не тільки на сьогодні, але й на всі грядучі часи ми сьогодні презентуємо світові цю статую Тараса Шевченка, Кобзаря України та Борця за Волю, щоб увічнити віру людини в кінцеву перемогу волі" — говорив Двайт Д. Айзенгавер безпосередньо перед відкриттям пам'ятника Тарасові Шевченкові. На фото: Двайт Д. Айзенгавер разом з Владиками і з іншими достойниками стоїть біля щойно відкритого ним пам'ятника, з якого ще стягають полотнище.

„І МЕНЕ В СІМ'Ї ВЕЛИКІЙ, В СІМ'Ї ВОЛЬНІЙ, НОВІЙ, НЕ ЗАБУДЬТЕ ПОМ'ЯНУТИ НЕ ЗЛИМ, ТИХИМ СЛОВОМ!" — ці слова Шевченкового „Заповіту" стали дійсністю, тим часом у столиці З'єднаних Держав Америки. І цих слів заповіту в глибокій задумі слухають біля відкритого пам'ятника головні учасники церемонії. У першому ряді стоять (зліва): ветерани-впорядчики, Двайт Д. Айзенгавер, конґресмени Фіген і Дервінскі, проф. Лев Добрянський (біля мікрофонів), ВПреосв. Митрополит Іоан Теодорович і ВПреосв. Митрополит Амврозій Сенишин, ЧСВВ, за яким, захоронившись від сонця стоїть Преосв. Йосиф Шмондюк, поруч Преосв. Ярослав Габро, президент УНР в екзилі д-р Степан Витвицький, ВПреосв. Мстислав Скрипник, біля нього адв. Степан Ярема, дальше екзекутивний директор Комітету Йосип Лисогір, біля нього секретар Комітету д-р Ярослав Падох. Біля Д. Д. Айзенгавера, закритий ветеранами, стоїть голова Комітету проф. Роман Смаль-Стоцький. За ВПреосв. Митрополитом Іоаном стоїть фільмовий артист Джек Пеленс, а за Йосипом Лисогором фільмовий артист Майк Мазуркі.

Перша сторінка „Свободи" 30 червня 1964 р.

Кобзар іде до Вашінґтону

Хроніка подій (за книгою Антона Драгана „Шевченко у Вашінґтоні")

23 червня 1956 року „Свобода" друкує статтю проф. Івана Дубровського „За пам'ятник Т. Г. Шевченкові у Вашінґтоні". Головний її зміст – у цьому реченні: „Менше, як за п'ять років українці в усьому світі відзначатимуть 100-річчя смерти великого пробудителя Української нації, і саме поставлення йому пам'ятника в ту річницю у світовій столиці було б не лише щирим пошануванням пам'яті Поета його земляками, але й виходом українства на широкий світовий шлях культурних зв'язків з вільним світом".

27 вересня 1956 року вашінґтонський кореспондент „Свободи" Юрій Старосольський статтею „Чи Вашінґтон діждеться Шевченка?" звітує про ситуацію в ділянці пам'ятників у столиці, про перспективу спорудження пам'ятника Т. Шевченкові і про перші розмови на цю тему з відповідальними вашінґтонськими урядовцями.

28 вересня, тобто відразу наступного дня, Культурна комісія Українського Народного Союзу прийняла, як точку своєї діяльности, плян спорудження пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні.

16 червня 1957 року відкрито створене Олександром Архипенком погруддя Кобзаря на Союзівці, при участі понад 10,000 членів нашої громади, – це була „генеральна проба" здійснити цю саму ідею у маштабі країни.

6 вересня 1958 року „Свобода" у звіті про наради новообраної Екзекутиви УНСоюзу пише: „... Тому що справа побудови пам'ятника Т. Шевченкові в столиці країни зв'язана із скомплікованою процедурою, включно з окремим законопроєктом в Конгресі США, Екзекутивний комітет УНСоюзу, виконуючи резолюцію Конвенції, вирішив у першу чергу перевірити всі леґально-процедурні формальності й опісля здійснити другу частину резолюції, себто увійти в порозуміння з іншими організаціями...".

8 жовтня 1958 року президент УНСоюзу Дмитро Галичин надіслав листа до сенатора Джекоба Джевітса з проханням розпочати акцію, остаточним результатом якої має бути відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні.

19 лютого 1959 року сенатор Д. Джевітс виголосив у Сенаті прошевченківську резолюцію, яка може вважатися короткою, але надзвичайно точною і емоційно сильною біографією Кобзаря.

20 лютого 1959 року VII з'їзд Конґресу Американських українців у своїй резолюції окремим пунктом записав: „Посилити і підтримати морально і матеріяльно законопроєкти, спрямовані на відкриття у Вашінґтоні пам'ятника Тарасові Шевченкові..."

17 березня 1959 року конґресмен Алвін Бентлі виголосив резолюцію у справі пам'ятника Т. Шевченкові в Палаті Представників, обґрунтовуючи доцільність втілення цієї ідеї зокрема тим, що „нам в нашій моральній спроможності, як вільним людям у незалежній державі (нації), припадає символізувати справді нерозривні духовні зв'язки в писаннях Шевченка між нашою країною і 40-мільйоновою українською нацією".

31 березня 1960 року справу пам'ятника Т. Шевченкові переслухувала конґресова підкомісія, відповідальна за проходження законопроєктів у Конґресі. Свідчили: президент Ради наукових товариств ім. Т. Шевченка проф. Р. Смаль-Стоцький, президент УНСоюзу Дмитро Галичин, президент УККА проф. Лев Добрянський, адвокат Юрій Волинець і конґресмен Алвін М. Бентлі.

2 квітня 1960 року плян спорудження пам'ятника Т. Шевченкові був темою однієї з телевізійних програм у Вашінґтоні.

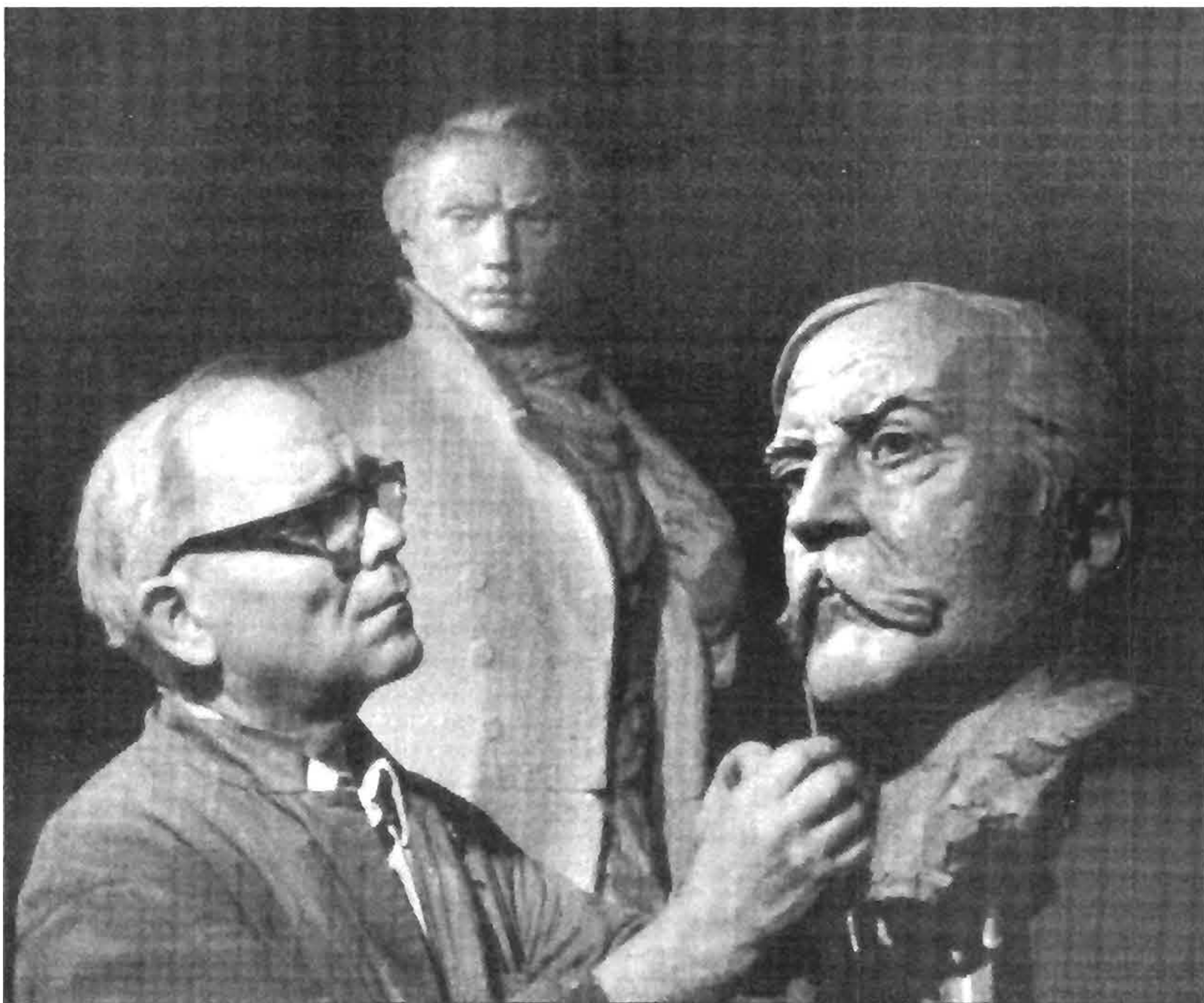
27 червня 1964 року. Момент перед відкриттям пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні. Через пару секунд 34-ий Президент США Двайт Д. Айзенгавер потягне за шнурчок – і впаде полотнище, що закриває бронзову постать Великого Кобзаря.

24 червня 1964 року. На вулиці американської столиці – стрункі колони членів СУМ Америки.

Червень 1989 року. Святкування 25-річчя відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні. На передньому пляні (зліва): президент УНСоюзу Іван Флис, президент Світового Конґресу Українців Юрій Шимко, голова НТШ-А Ярослав Падох, представник української громади Польщі Володимир Мокрий.

Автор проєкту пам'ятника Т. Шевченові у Вашінґтоні, відомий український скульптор Леонід Молодожанин (Лео Мол) у своїй творчій майстерні.

Текст Пропам'ятної грамоти, вмурованої в основу пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні

Нехай буде відомо всім грядучим поколінням, що цього дня, в суботу, 27 червня 1964 року від народження Христа, 188-го року від проголошення незалежности З'єднаних Стейтів Америки та 46-го року від часу відновлення самостійної, ні від кого незалежної, соборної і народоправної Української Народної Республіки, яка, незважаючи на комуномосковську, живе й сьогодні в серцях українського народу.

Коли Президентом З'єднаних Стейтів Америки був Достойний Линдон Б. Джонсон,

Коли Президентом Української Народної Республіки в екзилі був Достойний д-р Степан Витвицький,

Коли Первоієрархом Української Католицької Церкви в З'єднаних Стейтах Америки був Високопреосвященніший Митрополит Амвросій Сенишин,

Коли Первоієрархом Української Православної Церкви в З'єднаних Стейтах Америки був Високопреосвященніший Митрополит Іоан Теодорович,

Коли Президентом Українського Конґресового Комітету Америки був професор д-р Лев Добрянський,

Коли Президентом Наукового Товариства ім. Шевченка був професор д-р Роман Смаль-Стоцький,

Коли Президентом Української Вільної Академії Наук у З'єднаних Стейтах Америки був професор д-р Олександер Архімович,

Коли волелюбні народи світу із З'єднаними Стейтами Америки у проводі – після перемоги над імперіялістичним і народовбивчим нацизмом-фашизмом під час Другої світової війни – були у завзятій холодній війні проти такого ж народовбивчого комуно-московського імперіялізму, незважаючи на хвилеві коньюнктуральні відпруження.

Отже, цього дня Достойний Двайт Д. Айзенгавер, 34-ий Президент З'єднаних Стейтів Америки, в присутності ентузіястичної, багатотисячної маси народу, зокрема репрезентантів американського державного, культурного і суспільного життя та репрезентантів українських крайових установ з багатьох країн сьогоднішнього вільного світу, особисто відкрив цей Пам'ятник Тарасові Шевченкові, Кобзареві України та вселюдському співцеві волі і справедливости, у 150-річчя з дня його народження.

Цей пам'ятник – присвячений усім народам, що подібно, як український нарід, борються проти московського і всякого імперіялізму та самодержавства, за здійснення оспіваних Тарасом Шевченком ідеалів волі, незалежности, справедливости і народоправства для всіх – отже, цей Пам'ятник був здвигнений на підставі Публічного Закону 86-749, що його схвалив 85-ий Конгрес і підписав 34-ий Президент З'єднаних Стейтів Америки Двайт Д. Айзенгавер дня 13 вересня 1960 року. І далі, цей Пам'ятник – запроєктований і виконаний скульптором Леонідом Молодожанином – був збудований коштами, що їх покрито із добровільних пожертв понад 50,000 американських громадян, переважно українського роду, а закон про будову цього пам'ятника здійснив окремо створений для цієї мети Комітет Пам'ятника Шевченкові, репрезентуючи всю двомільйонову Громаду американських громадян українського роду.

Дано в столичному городі Вашінґтоні цього дня 27 червня 1964 року, в 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка.

Цю грамоту для грядучих поколінь, перед вмуруванням її в підставу Пам'ятника, потверджуємо своїми власноручними підписами, члени Головної Управи Комітету Пам'ятника Шевченкові.

Кобзар іде до Вашінґтону

Хроніка подій (за книгою Антона Драгана „Шевченко у Вашінґтоні")

24 червня 1960 року поданий Алвіном М. Бентлі проєкт резолюції схвалила Палата представників, а 31 серпня – Сенат.

26 червня 1960 року Комітет побудови проголосив конкурс на проєкт пам'ятника Т. Шевченкові.

2 вересня 1960 року резолюцію підписав президент Двайт Айзенгавер і вона набула чинности як Публічний закон 86-749.

16 вересня 1960 року, з ініціятиви УКК, відбулися установчі збори Комітету побудови пам'ятника Т. Шевченкові. Керівником Комітету обрано проф. Р. Смаль-Стоцького, президента Ради наукових товариств ім. Т. Шевченка, першим віце-президентом – проф. Ю. Шевельова, президента УВАН у США; другим віце-президентом – проф. Лева Добрянського, голову УККА; екзекутивним директором – Дмитра Галичина – Головного предсідника УНСоюзу; секретарем – д-ра Ярослава Падоха, Головного секретаря УНСоюзу; скарбником – Платона Стосюка, сеньйора українських підприємців Америки.

14 січня 1961 року „Свобода" вміщує два заклики до громади – Комітету побудови пам'ятника Т. Шевченкові і Екзекутиви та Культурної комісії УНСоюзу – з метою організувати масову, моральну і фінансову підтримку цій загальногромадській справі.

3 серпня 1962 року „Свобода" повідомила, що на конкурс проєктів пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні надійшло 17 проєктів.

14 липня 1962 року в Українському Інституті Америки жюрі конкурсу вибрало з усіх проєктів два найкращих. Вони належали Леонідові Молодожанинові з Вініпеґу і Андрієві Дараґанові з Бруклину, Н. Й. Ще п'ять проєктів (Сергія і Надії Макаренків, Мирослава Німцева і Валентина Сім'янцева, Сергія Литвиненка, Григорія Крупа і Романа Коваля) дістали почесні нагороди.

17 квітня 1903 року у Вашінґтоні відбулася нарада урядової Комісії з питань мистецтв, на якій остаточно затверджено проєкт Леоніда Молодожанина і оформлення площі, запропоноване архітектом Радославом Жуком.

21 вересня 1963 року у Вашінґтоні відбулося посвячення площі під будову пам'ятника Т. Шевченкові, у якому взяли участь представники Білого Дому і Конґресу США та понад 2,000 осіб з багатьох міст Америки і Канади. На посвяченні, яке відкрив Головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, з промовами виступили проф. Р. Смаль-Стоцький, проф. Л. Добрянський, директор парків у Департаменті внутрішніх справ Сетон Джем, конґресмен А. Бентлі, представники різних українських організацій зі США і Канади. Післанець Білого Дому Чарлз Горський прочитав привітання від Президента Джона Кенеді: „Президент поздоровляє усіх і дякує за пам'ятник, що усім нагадуватиме великого Поета, великого Патріота і великого Борця за волю". Увечорі того дня у готелі „Мейфловер" відбувся великий концерт і бенкет з приводу цієї події.

27 червня 1964 року – історичний день відкриття у Вашінґтоні пам'ятника Тарасові Шевченкові. 30 червня „Свобода" повідомляла: „...Промову „Айка" (тобто Двайта Айзенгавера) часто-густо переривала буря оплесків. Коли ж її закінчено, тоді проф. Добрянський запросив Д. Айзенгавера довершити акт відкриття пам'ятника. Настала хвилина, про яку мріяли покоління і яка ввійде в історію світу: Двайт Д. Айзенгавер відкрив пам'ятник Тарасові Шевченкові в столиці США, в столиці світу, а стотисячні маси народу з найбільшим зворушенням співали Шевченків „Заповіт".

Червень1989 року. Святкування 25-річчя відкриття пам'ятника у Вашінґтоні. На передньому пляні – Борис Ґудзяк, теперішній ректор Українського Католицького університету у Львові, доктор богослов'я.

Президент Українського Народного Союзу Дмитро Галичин (з 1950 р.) і президент Українського Конґресового Комітету (з 1955 р.), один з ініціяторів та організаторів спорудження пам'ятника Т. Шевченкові у столиці США

Інженер Радослав Жук – автор проєкту оформлення площі для пам'ятника Т. Шевченкові.

Зірка американського кіна Джек Пеленс (Володимир Палагнюк) серед українців 26 червня, у переддень відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні.

Червень 1989 року. Українські діточки біля підніжжя пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні.

Не все йшло гладко

У цей приємний ювілей, 40-річчя відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні, не хотілося б згадувати, що весь цей проєкт, такий ясний і природний для української громади, мав чимало недругів і ними організованих акцій. Про це докладно розповів у розділі „Битва за Шевченка" своєї книги „Шевченко у Вашінгтоні" колишній головний редактор „Свободи" Антін Драган. Щоб наші сьогоднішні читачі склали певне уявлення про перешкоди, котрі довелося нашій громаді і її провідникам долати в цілій справі спорудження пам'ятника Т. Шевченкові в американській столиці, пропонуємо нижче уривок зі статті відомого українського поета, мистця і мистецтвознавця Святослава Гординського „Пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні", надрукованої у „Пропам'ятній книзі" Комітету спорудження пам'ятника.

З хвилиною, коли будова пам'ятника Шевченкові з плянів почала переходити в конкретне здійснювання, заворушилися й противники вшанування Шевченка монументом в столиці США. Ще незабаром після ухвали Конґресом пам'ятника Шевченкові на організаторів цієї справи накинулась московська „Совєтська культура", а за нею й київська „Радянська культура" (29 грудня 1960 р.). Роздратований і лайливий тон тієї статті був зовсім зрозумілий, це ж бо численна українська еміґрація і її скоординовані, демократичним способом вибрані організації взялися будувати Шевченкові пам'ятник у столиці США без попереднього цензурного дозволу Москви. Незадовго з критикою пам'ятника виступила й російська преса в США, а певні кола, яким немила була сама думка про пам'ятник українському Поетові в американській столиці, згуртувалися навколо газети „Вашінґтон Пост", яка на різні лади пробувала зірвати справу пам'ятника. Цей гурт впливових політичних чинників пробував вмовити в американське суспільство, що Шевченкова творчість є одночасно і проти католиків та православних, і проти москалів, євреїв та поляків, і проти демократії, а навіть, що Шевченко є ідеологічним предтечею російського комунізму, за що, мовляв, йому комуністи в СССР віддають пошану і ставлять йому пам'ятники.

Група „Вашінґтон Пост" – утвердила, що справа пам'ятника Шевченкові викликає спротив названих вище віровизнань і національних груп у межах США, хоч офіційні представництва цих чинників не виявляли спротиву. „Вашінґтон Пост" провадив зразу енерґійну акцію в тому напрямку, щоб Конґрес відкликав ухвалений закон. Коли ця акція на терені Конґресу не вдалася, тоді „Вашінґтон Пост" почав пресію на адміністрацію столиці, щоб сповільнити затвердження будівельних проєктів і тим способом довести до вигаснення закону. Одночасно він звертався навіть за опінією до представника УССР при ООН, Л. Кизі, щоб цією нібито позитивною опінією скомпромітувати пам'ятник, як „комуністичний". Названий совєтський представник заявив, що він ніби не проти Шевченка й пам'ятника, тільки проти тих, хто його ставить... Противники пам'ятника мали надію, що Мистецька комісія при Департаменті парків відкине вже затверджений проєкт, або пересуне його будову на пізніше і тим зірве цілу справу. Ця акція групи „Вашінґтон Пост" зразу викликала була замішання в колах адміністрації столиці. Деякі члени комісії стали вагатися в своїй опінії й отягатися з рішенням.

Проти тієї протишевченківської і тим самим протиукраїнської кампанії повів провід УККА та провід Комітету пам'ятника Шевченкові енерґійну оборонну акцію. Проведено акцію масових протестних листів, а також основних доповідей у формі листів, які здійснили кожну тезу „Вашінґтон Пост"-у. Найбільше праці в тім напрямі перевели президент УККА проф. Л. Добрянський і голова Комітету пам'ятника Шевченкові, президент НТШ проф. Р. Смаль-Стоцький. Цілий ряд членів Комітету США підтримали нашу оборонну акцію. Ця оборонна акція мала позитивний вислід. Врешті Мистецька комісія підтвердила своє попереднє рішення.

Два конгресмени польського походження, Т. Дульський і Дж. Лесінський, використали наші листи в Конґресовому рекорді, і вони появилися друком окремою книжкою під назвою „Шевченко – пам'ятник звільнення, свободи і незалежности всіх поневолених народів".

Червень 1989 року. У святкуванні 25-річчя відкриття пам'ятника Т. Шевченкові взяв участь Митрополит Мстислав (на першому пляні, посередині), від 1990 року – Патріярх Української Автокефальної Православної Церкви.

Червень 1989 року. Гості з України на святкуванні 25-річчя відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні (на передньому пляні, в центрі, зліва): Микола Горбаль і Микола Руденко, справа від нього – президент УНСоюзу Йосиф Лисогір.

Червень 1989 року. Урочистий хід представників української громади по вулиці „Пі" (біля пам'ятника) в день святкування 25-річя відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні.

Нашому...

(Закінчення зі стор. 17)

висловлювали надію, що Україна колись діждеться свого „Вашінґтона з новим і праведним законом".

Д-р Р. Смаль-Стоцький уважав, що Тарас Шевченко був речником ідей Американської Революції, і що „у цьому пам'ятнику у Вашінґтоні закінчується довга мандрівка Тараса Шевченка і його духа – до джерела надхнення". В атмосфері тодішнього протистояння між Америкою і Совєтським Союзом, д-р Р. Смаль-Стоцький розглядав цей пам'ятник, як символ „нашої віри в остаточну перемогу Вашінґтонських ідей для всіх поневолених Москвою народів", як запоруку вільної України в майбутньому. Він закликав членство НТШ не зневірюватися і не капітулювати в боротьбі за неї.

Сьогодні Україна – незалежна держава, але боротьба за її українське обличчя ще далеко не закінчена. Через те і сьогодні НТШ-А не сміє зневірюватися і капітуловати, а вже понад десяток літ веде наукову та видавничу діяльність в Україні на користь відродження української мови та історичної правди. Зокрема НТШ-А присвячує увагу потребі відросійщення українського правопису, наукової термінології та комп'ютерного програмого забезпечення. У 1994 році ми перевидали у Львові „Правописний словник" Григорія Голоскевича, а в 2001 році спонзорували видання „Атласу української мови" у Києві. Голова НТШ-А д-р Лариса Онишкевич двічі організувала правописні конференції у Києві, а в 1997 році зредаґувала збірник „Про український правопис і проблеми мови", який видало НТШ-А. У 2003 році д-р Л. Онишкевич виступала перед Верховною Радою України з доповіддю в обороні прав української мови.

Своїми писаними працями і доповідями до українізації наукової термінології в Україні причинилися такі члени НТШ-А, як св. п. інж. Анатоль Вовк, д-р Олекса Біланюк, д-р Орест Попович, д-р Святослав Трофименко, проф. Марта Трофименко і д-р Михайло Цегельський. За українізацію мови в комп'ютерах України постійно борються доктори Роман Андрушків, Володимир Василакій і Сергій Левков.

НТШ-А спонзорує наукові видання, які об'єктивно представляють історію України. У висліді конкурсу на тему: „Наслідки Переяславської ради 1654 року", НТШ-А нагородило ґрантами авторів 5 монографій та одного (вже виданого) збірника. Подібно, конкурс НТШ-А на тему „Іван Мазепа – будівничий української культури" породив вже три ґранти на монографії і чотири – на статті.

При сьогоднішньому засиллі русифікації в Україні дехто в діяспорі знеохочується і вважає всякі заходи для українізації в Україні – даремними. Ми в НТШ-А відкидаємо цього роду зневіру, а продовжуємо свою працю в дусі ідей Великого Тараса та згідно з його дороговказом: „Борітеся – поборете".

Фотографії на сторінках 17-21 з архіву „Свободи"

УКРАЇНА І СВІТ

Відроджується музей

ЛЬВІВ. – 4 червня міська рада передала палац на вул. Лисенка для створення Музею національно-визвольних змагань України. Цій події особливо раде Наукове товариство ім. Шевченка, оскільки постійно клопоталося про відродження музею, який існував до Другої світової війни при НТШ, як один з музеїв Товариства. Музей спершу буде функціонуватиме як філія Львівського історичного музею. У ньому вже нагромаджено близько 5 тисяч експонатів. Розміщено музей в колишній садибі Стрілецького (а точніше – Куркового) братства, яку воно збудувало ще у 1789 році. Це була масова організація любителів стрільби. Будинок реконструював у вигляді своєрідного замку-палацу архітектор Й. Енгель у 1870 р.

Розташовані у Львові патріотичні ветеранські організації, науково-дослідні установи і зокрема Наукове товариство ім. Шевченка докладуть належних зусиль для відродження і розбудови нового музею.

Олег Романів

51 випускник УКУ навчається за кордоном

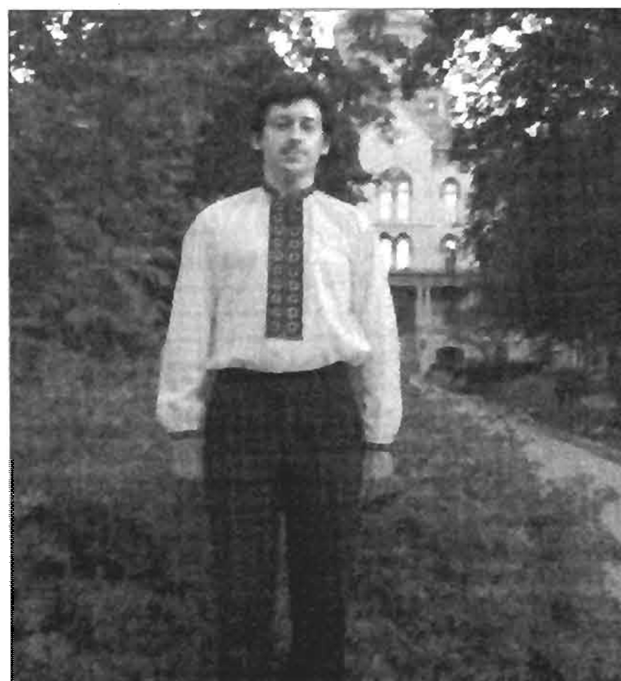
ЛЬВІВ. – Львівська Богословська Академія відновила свою діяльність в 1994 році, а в 2002 році вона стала Українським Католицьким університетом. З того часу вищу богословську освіту тут здобули 258 осіб. 76 студентів випуску 2004 року закінчили УКУ 19 червня.

З огляду на те, що Ватиканська Конгрегація католицької освіти акредитувала бакалаврський ступінь з богослов'я УКУ, десятки його вихованців, починаючи з 1999 року, продовжують навчання в католицьких університетах інших країн.

Тарас Тимо – один з 51 випускників УКУ, які тепер навчаються за кордоном. В січні 2004 року Т. Тимо приїхав до Університету Нотр Дам [Notre Dame] вивчати раннє християнство в рамках міжнародної освітньої програми Фулбрайта, яка спонзорується урядом США.

Докладнішу інформацію про УКУ англійською та українською мовами можна знайти на університетській вебсторінці www.ucu.edu.ua.

Матвій Матушак

Тарас Тимо

Українській школі в Грузії допомагають канадці

Микола Поліщук, народний депутат України, голова Комітету з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства, звернувся до Володимира Кудрика, почесного консула Грузії в Канаді з проханням, щоб він разом з українською громадою Канади посприяв розвиткові першої української школи у Тбілісі.

Як відомо, Україна завжди була у добрих взаєминах з Грузією. Там проживало у минулому багато визначних українців. У 1880-1886 роках у Тбілісі студіював Михайло Грушевський, і його іменем названо школу. Ініціятиву створення школи підтримало посольство України в Грузії. За сприянням президентів України і Грузії у 1999 році школа почала свою діяльність у системі освіти Грузії.

Мета школи ім. М. Грушевського – відродження української свідомости засобами рідної мови, історії, культури, мистецтва, народних традицій і звичаїв серед дітей української діяспори у Грузії. Концепція школи – ґрунтовна освіта українською та грузинською мовами.

Протягом трьох років школу відвідали Президент України Леонід Кучма, міністри освіти і науки України й Грузії, прем'єр-міністер України (на той час) Віктор Ющенко, міністер закордонних справ Анатолій Зленко, президент СКУ Аскольд Лозинський, президент Києво-Могилянської академії В'ячеслав Брюховецький та прем'єр-міністер України Анатолій Кінах.

Перша українська школа ім. М. Грушевського стала не лише освітньою, а й культурно-освітницькою базою українства у Грузії. На жаль, українці Грузії є найменш забезпеченим прошарком суспільства, а школа без матеріяльної підтримки не може існувати. Українська школа розміщена тимчасово у двох кімнатах, виділених грузинською владою. Вона не має опалення, часто також бракує електричного світла та води.

Володимир Кудрик почав у Канаді кампанію збірки фондів на допомогу першій українській школі ім. Грушевського. На наше звернення у пресі відгукнулися численні громадяни, які склали на цю благородну ціль 6,887.53 канадських долярів. Вказану суму передав школі Володимир Кудрик, почесний консул Грузії у Тбілісі, у грудні 2003 року.

Відразу після одержання грошей прийшов лист від Ганни Матвеєвої, директора школи, в якому вона пише: „Передайте наші щирі вітання й величезну подяку за цей дарунок школі усім, хто піклується про нас. Запевняємо, що все це буде використане на велику справу виховання наших дітей, а також подальше зміцнення матеріяльної бази школи".

Почесні гості, які відвідували школу, подарували комп'ютерні технічні засоби та два мікроавтобуси. Сім окремих організацій і підприємств України передали школі близько 15,000 дол.

Комітет збирання фондів у Канаді щиро дякує за дотеперішню підтримку та знову звертається до української громади з проханням допомогти фінансово школі ім. М. Грушевського у Грузії. Добродіїв просимо виписувати чеки на: „M. Hrushevskyj FUSS Development Fund" та висилати на адресу: Consulate of Georgia, 55 Ormskirk Ave, Suite 100, Toronto, ON, M6S 4V6 Canada. Жертводавці одержать посвідку для відтягнення суми пожертв від податку.

При цій нагоді хочемо повідомити наші громади про те, що й Україна також допомагає школі від часу її заснування (1999 р.). Міністерство України освіти щороку забезпечує школу навчальними посібниками і підручниками. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій надало гуманітарну допомогу у вигляді шкільних меблів та автономної опалювальної системи.

Ліда Палій

Почесний консул Грузії в Канаді Володимир Кудрик серед дітей, які приходять до школи на суботню програму, та їхніх батьків. Він передає директорові школи чек. Зліва від консула – перший секретар Посольства України Василь Мельник.

Конференція...

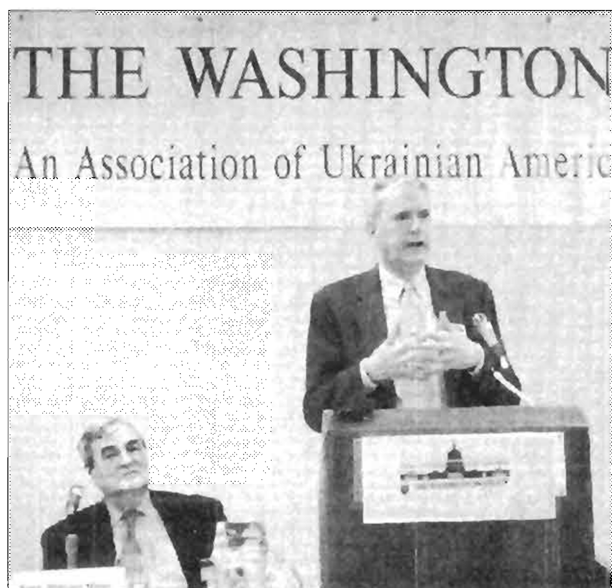
(Закінчення зі стор. 1)

та політичних рішень, ставлення до політичних опонентів та преси. Останні події в Мукачеві, „темники" та цензура в засобах масової інформації, перешкоди для діяльности Радіо „Свобода" та закриття радіо „Континент", тиск на громадські організації, маніпуляція волею виборців – це лише частина проблем, про які йшла мова під час цієї панелі. Усі експерти підтримали думку, висловлену істориком Тарасом Кузьом, що в сучасній Україні неможливі чесні та прозорі вибори. На запитання ж газети „Свобода", що США повинні зробити, якщо президентські вибори вУкраїні відбудуться з грубими порушеннями, Нельсон Лецкі, директор програм Евразії Національного Демократичного Інституту, сказав, що діяти треба вже сьогодні. Він переконаний, що уряд США повинен поставити перед українським урядом чіткі умови, які мали б забезпечити прозорість виборчого процесу і леґітимність результатів виборів, як це було зроблено напередодні виборів у Юґославії та Грузії.

Надя Дюк, директор програм Евразії Національного Фонду за демократію, заявила, що США повинні застосувати санкції проти представників української влади, причетних до скоєння злочинів, тиску на політичну опозицію, порушення виборчого закону та корупції. „Не треба застосовувати санкції проти України як держави, треба їх впровадити проти окремих державних урядовців, вони мусять відчути загрозу власним інтересам", - сказала Н. Дюк.

Прозвучав на конференції і заклик до української діяспори в Північній Америці про допомогу Україні. Його висловив колишній міністер оборони України Костянтин Морозов. Зокрема він сказав: „Україні бракує чіткої концепції щодо визначення її приоритетів. Багатовекторність зовнішньої політики, взаємно-протилежні напрями інтеґрації – намагання наблизитись до Европейського союзу і водночас підписання угоди про Єдиний економічний простір – вказує на відсутність зовнішньополітичної стратегії і на те, що ми потребуємо допомоги у зформулюванні і зреалізуванні далекосяжної концепції. Хто це може зробити? Уряд не може через свої амбіції, народна дипломатія неможлива, бо обмежені зв'язки. Я пропонував би діяспорі зайняти цю нішу. І на виконання рекомендацій Мадлен Олбрайт у Києві в лютому, під час конференції „Україна у світі", об'єднати зусилля українців США і перетворити їхню активність у постійне „лобі" в американській політиці. Це велика сила у перспективі", – підкреслив К. Морозов. Проаналізувавши склад і діяльність діяспорних організацій в США, він висловив думку, що небхідно прийняти „ іншу концепцію участи діяспори у справах України. Діяспорі треба переглянути свій склад, структуру, підходи щодо участи молоді у громадському і політичному житті", – вважає К. Морозов.

Те, що заклик змінити пріоритети діяльності і розробити нову стратегію дій українських організацій в Північній Америці прозвучав саме на конференції, присвяченій 20-річчю Вашінґтонської Групи, багато з присутніх назвали символічним. Перший президент „TWG" Наталя Слюзар розповіла, яких успіхів досягла організація за роки своєї діяльности. „Це була тяжка дорога, але нам вдалось створити представництво у Вашінґтоні де українці могли б допомогти один одному, порушувати різні проблеми щодо України під час зустрічей з представниками американського уряду, університетів, дослідницьких центрів". Але в даний час, на думку Н. Слюзар, „складно сказати щось певне про стретеґію організації на найближче майбутнє. Для цього нам треба організувати спеціяльну сесію", – сказала вона.

Зліва: Посол Вільям Ґрін Міллер, Посол Стівен Пайфер

Теперішній президент „TWG" Ігор Котлярчук також розповів про успіхи організації: „Вашінґтонська група за останні роки змогла показати українську культуру, обговорити важливі українські питання з американськими політиками, представниками уряду і мені здається, ми повинні продовжувати те, що робили в минулому". Разом з тим, на запитання, чи готова Вашінґтонська Група активніше лобіювати інтереси України в американській столиці, він відповів: „ Лобіювання не є пріоритетним напрямком у нашій діяльності".

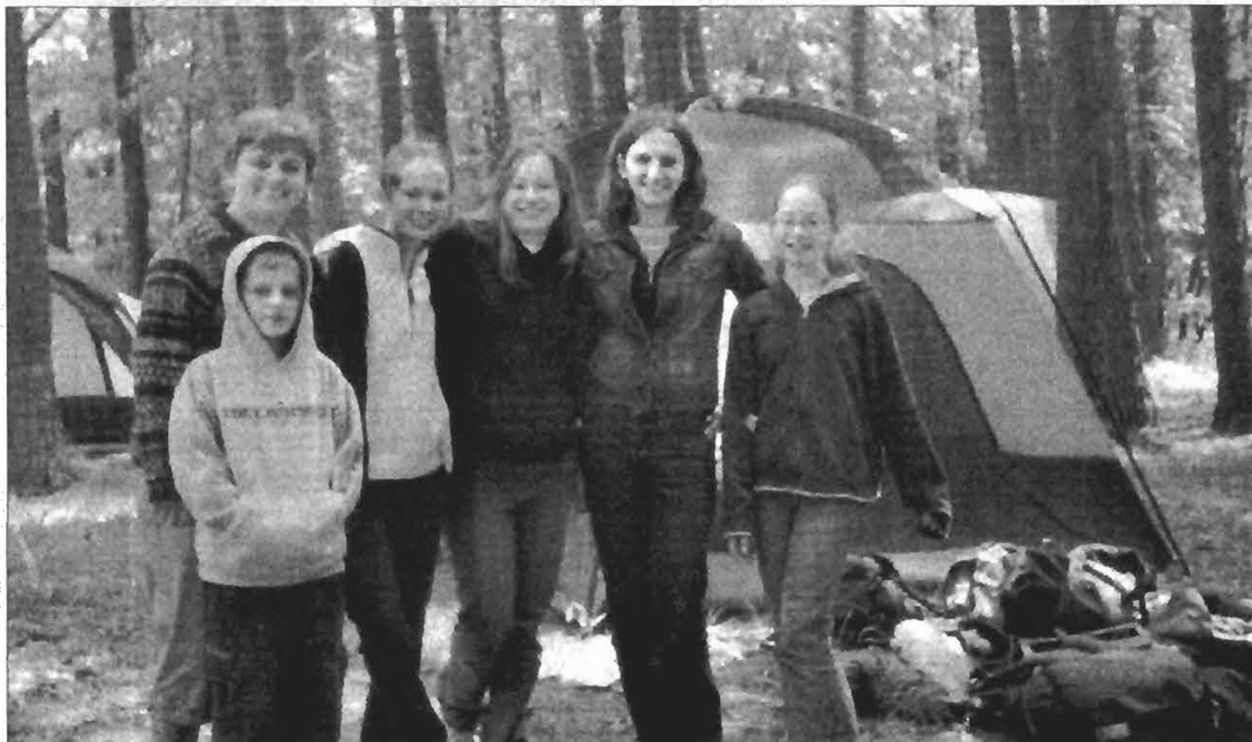
Проте, на думку активного члена „TWG" д-ра Надії Дюк, доцільно створити спеціяльну підгрупу у Вашінґтонській Групі для лобіювання українських інтересів при американському уряді. При цьому вона вказала на позитивний досвід польської, єврейської та вірменської діяспор, які були і залишаються сильними лобістами інтересів своїх національних меншин та своїх держав при американському уряді.

Дводенна конференція, присвячена 20-річчю Вашінґтонської Групи, поставила багато запитань щодо сучасної ситуації та майбутнього розвитку України, і також окреслила нові завдання, які стоять перед української діяспорою у Північній Америці.

Учасники панелю (зліва): Орест Дейчаківський, Нелсон Лецкі, Надя Дюк, Марта Коломиєць, Тарас Кузьо, Юджін Фішел.

Пластове свято Юрія-2004 на „Вовчій Тропі"

Юначки з самостійного гуртка „Водні Лілеї" і помічники (зліва): Роман Чорний, Марія Чорна (мати), пл. Оля Банранівська, Лариса Патті, Юля Чорна, Алекса Патті.

ІСТ ЧЕТГАМ, Н. Й. – В горах Апалачі, на сході Америки, по правому боці ріки Гадсон, лежить пластова оселя „Вовча Тропа". Ця оселя вітала пластове юнацтво своєю розкішною природою під час „Дня Пам'яті" і дала їм нагоду відзначити свято Юрія – патрона Пласту.

Перший автобус з учасниками свята приїхав на пластову оселю вранці, 29 травня. Він привіз 10-ий Курінь УПЮначок ім. Ольги Кобилянської і 13-ий Курінь УПЮнаків ім. Тараса Чупринки з станиці Дітройту. Юнацтво розповідало про свою дванадцятигодинну подорож. Подихавши здоровим гірським повітрям, вони помандрували на місце таборування. До помочі їм стали Джеф Кокс і Іван Михайлишин, які вантажівками повезли деякий багаж на місце табору.

Потім приїхало юнацтво зі станиць Вашінгтону, Нюарку і Клівленду, підібравши по дорозі юнацтво з Бафало, Рочестеру і Пітсбурґу, а відтак юначки і юнаки станиці Філядельфії і Ню-Йорку. В кінці приїхали пластуни з Бостону, Гартфорду і Пасейку. Разом всіх учасників було 278.

Сніданок приготували кулінари оселі під проводом Емілії Літепло. Відтак бунчужна пластунка сеньйорка Орися Бузета скликала збірку на відкриття свята Юрія. Голова Крайової Пластової Старшини, пл. сен. Ігор Микита відкрив свято пластовим кличем „СКОБ" і гаслом свята „Через ріки і моря, рідна мова – вся краса" та побажав приємних пригод серед природи. Слово комендантів пл. сен. Зірки Клюфас і Лесі Лебідь прочитала писар пл. сен. Рома Шипайло.

Спортивні змагання підготував 39-ий Курінь УПС „Спартанки", які довголітньо займаються цією ділянкою в Пласті. До спортивної програми юнацтво ставало групами, а не куренями. Кожна група складалася з навгадь вибраних юначок і юнаків різного пластового ступеня і станиць по 11–13 учасників. Двадцять дві групи при реєстрації дістали число і назву корабля чи човна („баржа", „корвет", „байдарка" та інші). З опитування юнацтва про одинадцять різних спортивних дисциплін, в яких одночасно дві групи брали участь, штовхання ядра було дуже популярним, а далі – відбиванка, кошиківка і американський футбол. Чемпіонат спорту виграла група 19 „Тягун", яка складалася з юначок: пластунок-розвідувачок Меласі Гурин (Н. Й). і Марти Налисник (Бостон), пластунок-учасниць Лариси Смик (Нюарк) і Діяни Шипайло (Нюарк) та пластунок-прихильниць Таїси Тамуляк (Нюарк) і Мелані Кін (Філядельфія), юнаків: пл. розв. Остапа Налисника (Бостон), пл.-уч. Олекси Макуха (Н. Й.) і Павла Лаврина (Дітройт), пл. прихильників Андрія Піхурки (Дітройт) і Марка Кохана (Нюарк). Друге місце зайняла група 1 „Баржа", а третє – група 22 „Канойка".

Після вечері був відпочинок, а відтак довгоочікувана вечірка, для якої змінили зелений будинок оселі на підводне царство завдяки декоративним хистам пл. сен. Христі Клюфас і ст. пл. Ґілен Буадана та подруги Чайки. Залунала пісня „Дикі танці" Руслани Лижичко, переможниці музичного конкурсу „Евробачення-2004". „Морські царенки" (старші пластуни Павло Мулик, при помочі Данила Бузети) дарували присутнім сучасну музику, супроводжувану світловими і туманними ефектами. Як заграли буйного гопака, учасники свята різні присіди і підскоки та сольові танці з розмахом та запалом один за одним виконували. Вечір не міг обійтися без групових змагань за найкращих „Зібі"-танцюристів. На журі змагань покликано Орисю Бузету, Стефана Витвицького, Сяню Половчак і Стефана Станька. Перше місце посіла група 14 „Байдак".

На другий день, у день Пресвятої Трійці, учасники свята були присутні на Святій Літургії, яку відправляв капелян Пласту о. декан Іван Кащак у співслужінні з о. дияконом Василем Конопельником.

По полудні юнацтво брало участь у тереновій грі, якої ціль була віднайти схований скарб в „Одесі" і охоронити його від ворожих рук. Під час гри юнацтво перемінилися на українських моряків, які пливли Дніпром до Одеси двома подібними трасами, які визначили організатори гри пл. сен-ки Адя Федаш, Рома Гадзевич і Віра Косович. Кожною трасою йшло 11 груп. По дорозі приставали і різні завдання виконували, за що їх точкували.

(Закінчення на стор. 25)

Одна з точок теренової гри

Провідники куренів УПЮ-ів звітують підбунчужному ст. пл. Богданові Паславському на відкритті свята Юрія.

Провідниці куренів УПЮ-ок звітують підбунчужній ст. пл. Тані Федаш під час відкриття.

Пластове...

(Закінчення зі стор. 24)

Перше місце у тереновій грі посіла група 2 „Барка".

Увечорі пластуни і гості засіли біля ватри, яку майстерно збудував курінь „Хмельниченки". На наказ провідника ватри, ст. пл. Тараса Ференцевича, всі встали, і він покликав шість курінних до запалювання ватри. Коло полум'яної, іскристої ватри виступили пл. розв. Оленка Боднарук і Лариса Ставнича та пл. розв. Дмитрій Гриців перед крайовим комендантом пластунів ст. пл. Василем Літеплом, котрий урочисто провів церемонію іменування розвідувачів на пластунок-вірлиць і пластуна-скоба.

У веселій частині ватри до програми входили забавні розповіді куренів про пригоди у плеканні української мови та жарти, які перепліталися піснями.

В понеділок провід свята проголосив 10-ий Курінь УПЮ-ок Ольги Кобилянської співпершунами. Співкомендантка пл. сен. Леся Лебідь вручила курінній пл. розв. Александрі Легеті золотий вітрильник перемоги. Третє місце загального змагу та вітрильник в бронзі, прийняв заступник курінного 13-го Куреня ім. Тараса Чупринки пл. скоб Дмитрій Гриців.

На урочистому закритті опівдні юначки і юнаки довідалися, що були два перші місця в загальному точкуванні. Співпершуном був 20-ий курінь ім. Марти Борецької станиці Ньюарк. Вітрильник в золоті відібрала заступниця курінної пл. розв. Андрея Лебідь. За друге місце гурток юначок з Пасейку „Водні Лелії", пл. розв. Лариса Паті, дістав вітрильник в сріблі.

Мотря Мілянич

Фото: М. Мілянич, Р.і У. Слабіцькі

Пластове юнацтво на тереновій грі

Провід Пластового свята Юрія–2004

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Повернення творчости композитора о. Й. Кишакевича

ЛЬВІВ. – Окремою сторінкою діяльности Львівського педагогічного товариства ім. Г. Ващенка є повернення нашій культурі імені композитора отця Йосифа Кишакевича (1872–1953 рр.), музичний доробок якого до цього часу не оцінений належно і мало знаний. А його творча спадщина – це понад триста творів духовної та світської музики. Дослідженням архівних документів, впорядкуванням великого доробку композитора зайнявся ще на початку 90-их минулого століття професор Володимир Гордієнко, тодішній заступник голови Львівського „Меморіялу", дружина якого Віра Яворська, як і авторка цих рядків, виводить своє коріння з роду Кишакевичів. Вперше у Львові в 1995 році було підготовлено невеликий концерт з творів композитора та влаштовано виставку рукописів і родинних фотографій. Про життя і творчість о. Йосифа тоді написала преса.

У 1997 році на відзначення 125-ліття отця-композитора у драматичному театрі імені М. Заньковецької відбувся великий концерт, де виконувались більші хорові твори композитора. На концерті був присутній професор Микола Колесса, який добре знав о. Йосифа. Він поділився спогадами про нього у вузькому родинному колі. Після цього родина о. Йосифа зайнялася пошуками фінансів, щоб видрукувати хорові та духовні твори композитора, які ніколи вповні не видавалися ані при житті композитора, ані по його смерті.

Вже був готовий до друку рукопис книжки „Біографічний нарис" про композитора о. Йосифа Кишакевича, впорядкувалися його ноти, документи, приготовлялися до друку „Хорові твори" о. Йосифа. Та раптово у травні 1998 року проф. Гордієнко відійшов із життя, і на довший час робота була перервана. Пізніше ми разом з Вірою Гордієнко продовжили розпочату справу, бо вважали це не лише своїм родинним обов'язком.

За сприяння Львівського педагогічного товариства ім. Г. Ващенка у 2001 році видано „Біографічний нарис", а в 2002 році – „Хорові твори" о. Йосифа Кишакевича. До кінця 2003 року побачили світ „Духовні твори" о. Йосифа Кишакевича. Збирання коштів на ці видання зайняло багато часу. Однак, знайшлися добрі люди – і книжки врешті потраплять в руки музикознавців та хорових диригентів. Частину книжок маємо намір передати бібліотекам, музичним школам, керівникам хорів, зокрема церковних. Очевидно, що звершити таку працю можна було лише завдяки пожертвам шановних добродійників, яким тут складаємо подяку. Окремо їх імена зазначені, крім цього, у кожній книжці.

Найперше хочу висловити подяку тим особам, яких коріння належить до різних гілок великого священичого роду Кишакевичів: передовсім Іванні Ільницькій-Кишакевич з Аргентини, Христині Качалубі-Кишакевич зі Швайцарії та Андрієві Ільницькому з Калгарі. „Духовні твори" отця-композитора побачать світ завдяки фінансовій допомозі Оксани і Тараса Козбурів з Лос-Анжелесу. Стрийко Тараса Козбура, о. Стефан Козбур, був одружений з Ольгою Кишакевич.

Окрему подяку висловлюю журналістці зі „Свободи" Христині Ференцевич, яка, перебуваючи у Львові в 1999 році, склала пожертву на видання книжки „Хорові твори" о. Йосифа Кишакевича, а також Марії Полянській, яка від імені свого чоловіка Богдана та від себе особисто у вересні цього року долучила кошти для видання „Духовних творів".

Композитор о. Йосиф Кишакевич

В такий спосіб всі спільно повертаємо українській культурній спадщині незаслужено забуте ім'я композитора, пісні якого щонеділі звучать в українських Церквах („Витай між нами, Христе, витай", „Пливи світами", „О спомагай нас, Діво Маріє" та багато інших).

Хочеться вірити, що творчість отця-композитора з часом буде належно оцінена в Україні.

Оксана Гентош,
голова Львівської обласної організації Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Григорія Ващенка

Концертна програма „Подорож по Україні"

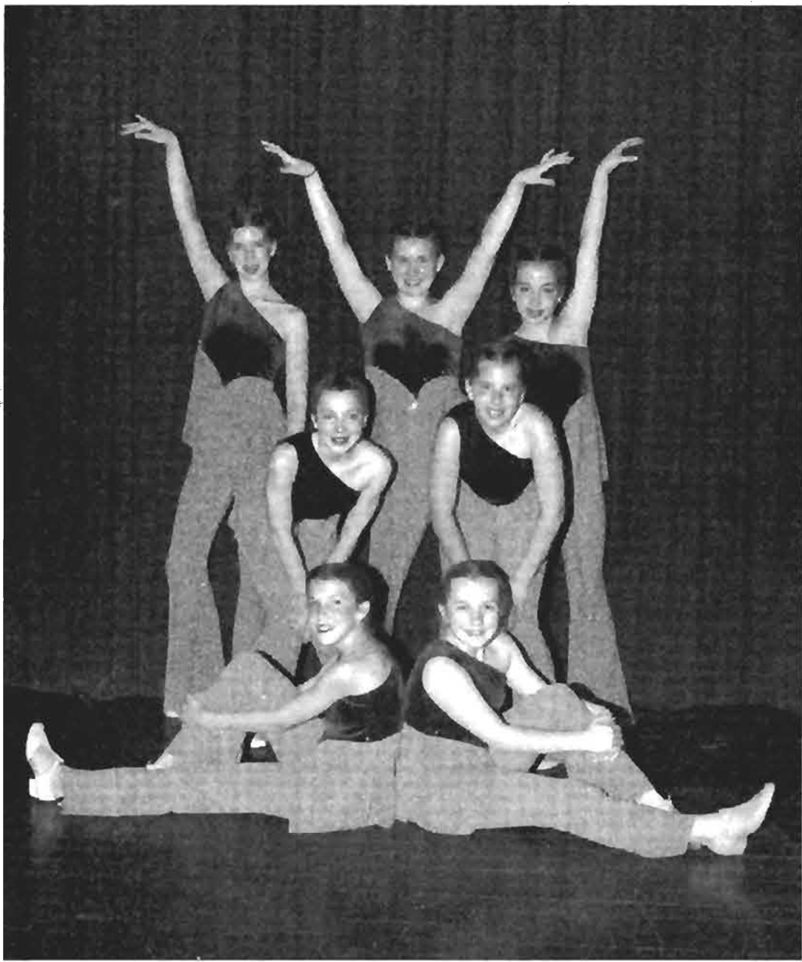

Танець „Квіти"

ЧИКАҐО. – Ця „подорож" відбулася в неділю, 23 травня, на сцені театру „Прерi сентер" в містечку Шаумбурґ, що є західнім передмістям Чикаґо. Таке оформлення цьогорічного „Весняного попису" вибрали керівники ансамблю „Іскра", що діє при Осередку СУМу ім. полковника Дмитра Вітовського в Палатайні.

Кожного року вони вибирають якусь ориґінальну назву програми, що охоплює усю цілість. Як в минулому, так і цим разом мистецькі керівники та діти-виконавці мали успіх. Помітною була чисельність танцюристів різних груп, а всіх разом було 107. Повна заля глядачів щедро нагороджувала оплесками юних танцюристів. В очі впадали гарно підібрані строї. В естетично видрукованій кольоровій програмці (оформлення Оксани Куривчак) були подані всі точки, списки груп, відповідальних помічників, яких було понад 20. Гостей вітала на початку Оля Федай, голова управи Осередку, яка дякувала всім, котрі спричинилися до успіху імпрези. Коротке слово мали також представники спонзорів цього вечора Володимир Тюн з Кредитової спілки „Самопоміч" та Павло Бандрівський з Щадничого банку „Певність".

А що побачили присутні у цій „Подорожі по Україні"? Танці „Привіт", „Чорноморці", „Мрія" (сучасна українська фантазія), „Квіти України", „Запорожці", „Гуцульське село", „Біля криниці", „Гопак" і, розуміється, „Фінал". Хореографами у веденні цих точок були Калина Васюнець, Адріяна Стрільчук, Наталя Міщенко, Ростик Зботанів і Михайло Биць. Між поодинокими точками програми на великому екрані Люба Вудбайн висвітлювала прозірки мальовничої України з колекції Олі Сороки-Стрільчук.

Танцює ансамбль „Іскра".

Дуже емоційними, але, на жаль, і сумними, були точки, присвячені, як і уся програма, св. п. Петрові Осійчукові, котрий 8 років трудився як один з інструкторів і минулої зими несподівано помер в молодому ще віці. Про нього та про великий дар у праці з дітьми говорили, українською і англійською мовами, Калина Васюнець та Ростик Зботанів. Св. п. Петро Осійчук вже в минулому набрав досвіду і любови до українського, зокрема до танців, в Організації демократичної української молоді в Чикаґо, відтак ділився набутом з дітьми в СУМі. Його донечка Таня під час програми виконала танець „Вінок", а в закінченні його положила вінок на лаву, на якій лежали чоботи і крайка її тата.

В. Кусик

Фото: Оля Сорока-Стрільчук

Танець „Мореплавці".

В пам'ять бандуриста Миколи Досінчука-Чорного

Бандуристи Олег Созанський і Тарас Лазуркевич біля меморіяльної дошки у Львові.

Фото: Андрій Кирчів

ЛЬВІВ. – 13 червня на історичній площі Ринок відкрито меморіяльну дошку на будинку, де в 1930-их роках жив Микола Досінчук-Чорний - великий популяризатор українського кобзарства в світі.

На церемонії відкриття меморіяльної дошки виступили проф. Василь Герасименко з Львівської державної музичної академії ім. М. Лисенка, історик кобзарства Богдан Жеплинський, дочка Миколи Досінчука-Чорного – Лідія Матіяшек, яка живе в Києві. На бандурі грали Народний артист України Людмила Посикіра, Олег Созанський та Тарас Лазуркевич. Меморіяльну дошку спроєктували скульптор Микола Посикіра та архітектор Михайло Федик.

М. Досінчук-Чорний народився на Поліссі у 1918 р., але згодом переїхав до Львова, де став учасником українського студентського руху, боровся за права української спільноти, яка тоді жила під Польщею. У Львові він став членом ОУН і був змушений покинути Україну наприкінці Другої світової війни.

Оселившись в Ню-Йорку, він активно пропаґував українську культурну спадщину перед світом, особливо її ніжний, золотий голос – бандуру. У 1973 році він заснував Школу кобзарського мистецтва, а в 1981 році почав видавати журнал „Бандура".

М. Досінчук-Чорний багато подорожував Північною та Південною Америкою і Европою, популяризуючи бандуру та кобзарство. Для потреб численної української громади в Південній Америці організував навчання гри на бандурі та надав понад 300 бандур. Після відновлення української державности їздив Україною, зустрічався з кобзарями та бандуристами, допомагаючи їм створити власні творчі об'єднання та популяризуючи їхні музичні досягнення в Україні та за її межами. Помер у 1999 році в США.

Петро Матіяшек

Вечір пам'яті Володимира Івасюка

ЕДМОНТОН, Канада. – Українське музичне товариство Альберти (УМТА) організувало вечір музики Володимира Івасюка й спогадів про його коротке життя. Ця подія відбулася 14 травня, у 25-ту річницю його вбивства, в Домі молоді. Програмою керувала Ліля Суха, а усі тексти про пісні Івасюка, його життя і вклад в естрадну музику написала Галя Котович.

Вечір почався привітом голови УМТА Люби Бойко-Бел. Першою точкою програми був виступ великої групи молоді з Пласту і СУМу, які спільно, з великим ентузіязмом, заспівали пісні „Червона рута" і „Водограй" (на гітарі грав Маркіян Лазурко, на баяні – Семен Костюк). Сузанна Романюк заспівала „Відлітали журавлі", першу пісню В. Івасюка, яку він створив, маючи 16 літ (при фортепіяні – Ірина Тарнавська). Пісню „Колискова" на слова батька композитора Михайла Івасюка заспівав Олесь Лазурко (на гітарі – Маркіян Лазурко, батько Олеся). Слідував дует „Пісня буде поміж нас", який виконали сестри Оля і Ірина Федеркевичі (при фортепіяні – Ірина Тарнавська). Цю частину програми закінчив хор „Верховина" піснею „Баляда про мальви" (диригент – Галина Лазурко, солістка – Харитя Білаш, при фортепіяні – Любов Качмар). Далі були два уривки з відеофільму. В першім Софія Ротару, співаючи пісню „Баляда про скрипку", разом з танцювальним ансамблем виконала весільний хоровід молодої буковинської пари. У другому уривку два члени ансамблю „Смерічка" співали пісню „Червона рута" разом з Володимиром Івасюком.

Після відеофільму чоловічий квартет (Тарас Закордонський, Маркіян Лазурко, Олесь Лазурко, Семен Костюк) заспівав „Я піду в далекі гори". Тоді Роман Британ прочитав слова пісні В. Івасюка „Фантазія травневих ночей", а брати Микола і Андрій Никифоруки заспівали пісню Івасюка „Над морем", і популярну в Україні пісню „Гей ви, козаченьки" Г. Татаренка.

Оксана Осташевська поділилася спогадом про Івасюка, з яким разом вчилася у Львівській музичній консерваторії ім. М. Лисенка. Розказала теж про те, як міліція повідомила студентів, що В. Івасюка шукають. Ліля Суха докінчила цей спомин інформаціями про вбивство і похорон В. Івасюка. Оля Миц прочитала вірш Богдана Стельмаха „Без тебе". Цей вірш створено з нагоди 55-ліття народження Володимира Івасюка.

На залі був присутній піяніст-композитор Мирослав Левицький з України, який виконав на фортепіяні дві пісні Івасюка „Відлуння і „Жовте листя". Під час виконання другої пісні її слова читали Ліля Суха українською мовою і Люба Бойко-Бел – англійський переклад, який підготував Петро Роланд. Дует Хариті Білаш й Олеся Лазурко виконав пісню „Я твоє крило", на гітарі грав Маркіян Лазурко.

Ліля Суха закінчила програму коротким словом про важливість для нашої культури спадщини В. Івасюка. Люба Бел подякувала усім за участь у вечорі. Уривок з відеофільму, де Софія Ротару співає пісню „Пісня буде поміж нас", закінчив вечір.

Галя Котович

Піяніст-композитор Мирослав Левицький

Молодь з Пласту і СУМу на вечорі

СПОРТ

Бокс

14 червня президент Всесвітньої боксерської ради („WBC“) Госе Сулейман офіційно повідомив про початок процесу ліквідації даної організації відповідно до закону про банкрутство. Причиною такого кроку послужило те, що суд вищої інстанції відкинув апеляцію „WBC“, у якій було опротестовано раніше винесене рішення про виплату 31 мільйона доларів німецькому боксерові Граціяно Рокіджані як компенсацію за відібраний у нього титул чемпіона світу в напівважкій вазі.

Уся історія розпочалася ще в 1998 році, коли Рой Джонс, що був у той час чемпіоном „WBC“, заявив про свій перехід у супервважку вагу. Пояс, що належав йому, був оголошений вакантним і розіграний у бою між Рокіджані і Майклом Наном. Рокіджані переміг і протягом трьох місяців носив чемпіонський титул, однак коли Джонс зненацька відмовився від бою з Джеймсом „Бастером“ Дугласом і вирішив повернутися в напівтяжку категорію, „WBC“ відновила його в званні чемпіона, оголосивши, що титул Рокіджані був тимчасовим. За цим пішов чотирирічний судовий розгляд, що закінчився на користь Рокіджані. Після двох років апеляцій „WBC“ мусить виплатити Рокіджані необхідну суму або оголосити себе банкрутами.

Подальша доля „WBC“ і її чемпіонів поки неясна. Повна ліквідація „WBC“ означатиме втрату всіма його чемпіонами своїх титулів, а серед них є українець Віталій Кличко – чемпіон у суперважкій вазі. Віталій Кличко засмучений звісткою про банкрутство „WBC“, однак вважає, що кар'єра боксерів, що виступали під егідою даної організації, на цьому не закінчується.

У „WBC“ є надія, що німецький боксер Граціо Рокіджані підпише з організацією світову угоду, за якою йому пропонують від до 2,5 млн. доларів першої виплати, а також до 250 тис. щорічно продовж наступних 20 років. Загальна сума виплат у такому разі становитиме до 7,5 млн. доларів. Це значно менше, ніж 31 млн., що належиться йому відповідно до рішення суду, проте більше, ніж він може одержати в результаті ліквідації „WBC“ (на рахунку організації зараз є лише близько 700 тис. доларів).

Пожертви на розвиток спорту в Україні можна надсилати до УСЦАК на адресу: 680 Sanford Ave., Newark, NJ 07106

Художня гімнастика

В Ізраїлі 22 червня закінчився черговий етап серії Ґран-прі з цього виду спорту, причому для команди України він завершився достроково. За рішенням українського тренерського штабу, після того, як Ганна Безсонова та Наталя Годунко виконали по два види вправ – з обручем та м'ячем, через необ'єктивне суддівство збірна вирушила додому.

Г. Безсонову, яка досконало виконала усі вправи з обручем під свою мелодію з „Лебединого озера" П. Чайковського, судді поставили на друге місце після росіянки Аліни Кабаєвої.

У фіналі з м'ячем суддівський комітет віддав Г. Безсоновій лише четверту позицію, перші три залишилися відповідно за росіянками Ольгою Капрановою та Аліною Кабаєвою, а також білорускою Інною Жуковою. Наталя Годунко з цих вправ теж опинилася на дальших місцях.

Шахи

На чемпіонаті світу з шахів за версією ФІДЕ, який відбувається в Тріполі, Лібія, з 18 червня по 13 липня Україну представляють чотири шахісти. Після відмови взяти участь у змаганнях чемпіона світу ФІДЕ Руслана Пономарьова, головною надією українців став фіналіст минулої першости Василь Іванчук. Окрім того, до Тріполі прибули Олександер Мойсеєнко, Валерій Невєров та 14-річний Сергій Карякін. Як відомо, більшість провідних шахістів відмовилися від участи в чемпіонаті через нерівні умови, запропоновані організаторами першости. В Тріполі не буде Крамника, Карпова, Ананда, але приїхали болгарин Веселін Топалов, росіяни Олександер Морозевич та Олексій Дреєв, англійці Найджел Шорт та Майкл Адамс, азербайджанець Тімур Раджабов. Переможець основного турніру, в якому змагаються 128 шахістів, гратиме за чемпіонське звання з привілейованим росіянином Гарі Каспаровим. У перших партіях 1/32 фіналу 22 червня В. Іванчук зіграв внічию з індійцем Пенталою Харікрішною, а О. Мойсеєнко – з Віктором Бологаном з Молдови.

Олімпіяда -2004

Вдвічі збільшені розміри грошової винагороди українським спортсменам за медалі здобуті на літніх Олімпійських іграх в Атенах 2004 року. Таке рішення прийняте 18 червня за участи прем'єр-міністра України, президента Національного олімпійського комітету Віктора Януковича. За золоту медалю –100 тис. дол., за срібну – 70 тис. дол, за бронзову – 50 тис. дол. Тренери одержуватимуть половину суми від цих нагород.

Крім того, плянується найближчим часом збільшити платню тренерам і спортсменам на 40 відс. „Олімпійська збірна буде остаточно затверджена і названа поіменно 1 липня", – сказав В.Янукович, який має намір особисто бути присутнім на відкритті Олімпіяди.

Баскетбол

У сезоні 2004-2005 років в Евролізі ФІБА виступлять 32 команди, серед яких буде чемпіон України – маріюпольский „Азовмаш". Для України в цьому турнірі ФІБА виділила 18 червня лише одне місце. Найбільше команд (по 3) зможуть заявити Росія та Греція. Жеребкування турніру відбудеться 3 липня.

Теніс

На Вімблдонському турнірі виступлять три представниці України: Юлія Бейгельзімер 18 червня зуміла пройти кваліфікацію. У фінальному колі Юлія впевнено обіграла італійську тенісистку Антонелу Серу Дзанеті: 6:3, 6:1. Ю. Бейгельзімер уперше у кар'єрі виступить в основній сітці Вімбледону в жіночому одиночному розряді. Також у першому колі гратимуть Юлія Вакуленко та Тетяна Перебийніс, які в першому колі зустрінуться з тенісистками, що вийшли з кваліфікації.

Відбулося жеребкування змагань у жіночому парному розряді. Українсько-американська пара Татаркова-Рівс у першому колі поміряється силами з російським дуетом Мискіна-Звонарьова. Жереб звів у першому колі Тетяну Перебийніс і Юлію Бейгельзімер. За путівку в друге коло поборються українсько-російська пара Перебийніс-Сафина й українсько-білоруський дует Бейгельзімер-Пучек.

Чемпіонати України

... з офіцерського триборства

ЛЬВІВ – 16 червня розпочався чемпіонат Міністерства внутрішніх справ України з офіцерського триборства. Участь у змаганнях беруть понад 150 найкращих спортсменів. Під час змагань буде визначено найсильніших спортсменів у командній та особистій першостях з плавання, бігу та стрільби з бойової зброї. У чемпіонаті традиційно беруть участь майстри спорту, рекордсмени світу та Европи. Минулого року чемпіонат з офіцерського триборства проходив у Сумській області. В загальнокомандному заліку тоді перемогла команда Головного управління внутрішніх військ МВС, срібло здобули триборці Києва, а третє місце посіла команда Сумської области.

... з гирьового спорту

ХАРКІВ. – 14 червня закінчився чемпіонат України з гирьового спорту, який став відбірковим до першости світу в Гамбурзі з 10 по 12 липня. У змаганнях взяли участь 200 спортсменів з 16 регіонів України. У командному заліку у чоловіків перемогла збірна Харківської области. У жінок перемогли спортсменки з Полтавської области.

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ **„Свобода"** ❑ **„The Ukrainian Weekly"**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

• КУПІВЛЯ-ПРОДАЖ •

• ПРАЦЯ •

• ЗНАЙОМСТВА •

• РОЗШУКИ •

РЕКЛЯМА – ЦЕ КЛЮЧ ДО УСПІХУ!

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ І РЕКЛЯМИ

Tel.: **(973) 292-9800 дод. 3040**

Fax: **(973) 644-9510 •** **E-mail: svoboda@att.net**

Поштою: **Svoboda, 2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054**

ADVERTISING DEPARTMENT

**ЧЛЕНИ ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ
і ГОЛОВНОГО УРЯДУ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ**

висловлюють щирі співчуття

ПОЧЕСНОМУ ЧЛЕНОВІ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

ЙОСИФОВІ ЛИСОГОРОВІ

з приводу смерти його дружини

СВ. П.

МАРІЇ ЛИСОГІР

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО САВІЙ член 161 Відд. УНС Т-ва св. Василія в Ембрідж, Па. Помер 4 травня 2004 р. на 84-му році життя. Нар. в 1919 р. в Ембрідж, Па. Залишив у глибокому смутку дочок Патрицію Сюзан і Карен, брата Николая і сестру Розу. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ІВАН КРАСНЯНСЬКИЙ член 102 Відд. УНС Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Помер 8 квітня 2004 р. на 82-му році життя. Нар. в 1922 р. в Україні. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у глибокому смутку Ярослава і Івана з родинами. Похорон відбувся 13 квітня 2004 р. на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

МЕРІ КУДРИГ ВІТМАЄР член 164 Відд. УНС. Померла 30 березня 2004 р. на 56-му році життя. Нар. в 1948 р. в Німеччині. Членом УНС стала в 1964 р. Залишила в глибокому смутку маму Анну, 4-ох сестер, брата та 8 внуків. Похорон відбувся 3 квітня 2004 р. на цвинтарі у Бервик, Па.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ЛИСЕЙ член 59 Відд. УНС Т-ва „Українська Січ" в Бріджпорті, Кон. Помер 30 березня 2004 р. на 78-му році життя. Нар. в 1925 р. в Україні. Членом УНС став у 1964 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, синів Петра і Михайла, дочку Катерину, трьох внуків, і брата Миколу. Похорон відбувся 2 квітня 2004 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорді, Кон.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ІВАН ЛУШПИНСЬКИЙ член 399 Від. УНС Т-ва „Леви" в Чикаго. Помер 9 серпня 2001 р. на 90-му році життя. Нар. в 1910 р. в Селотвіна, Україна. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, дочок Христину і Лідію, сина Іларіона з родинами. Похорон відбувся 20 серпня 2001 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

МЕРІ ДЖЕЙН ФРОМЕЛ член 230 Відд. УНС Т-ва св. Івана Хрестителя в Янгставні, Огайо. Померла 3 листопада 2000 р. на 66-му році життя. Нар. в 1934 р. в Кампбел, Огайо. Членом УНС стала в 1952 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Метера, 4-ох дітей: Ненсі, Сюзан, Діяну і Михайла, 9 внуків. Похорон відбувся на Калварії – цвинтарі в Янгставн, Огайо.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

НІНА ТИМКІВ член 102 Відд. УНС Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Померла 26 березня 2004 р. на 82-му році життя. Нар. в 1921 р. в Україні. Членом УНС стала в 1949 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Стефана, дітей Ларису, Олену і Леоніда з родинами, сестру і брата. Похорон відбувся 29 березня 2004 р. на Pokrova Cemetery в Пармі, Огайо.

Вічна Її пам'ять!

Секретар

АНДРІЙ ЛЕСІВ член 88 Відд. УНС „Союзівка" в Кергонксоні, Н.Й. Помер 26 квітня 2004 р. на 82-му році життя. Нар. в 1922 р. в Україні. Членом УНС став в 1959 р. Залишив у глибокому смутку брата Ярослава, сестру Олесю, брата Миколу і дальшу родину. Похорон відбувся 29 квітня 2004 р. на Pine Bush Cemetery в Кергонксоні, Н.Й.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

Пам'ять світла і вічна

Саме 9 травня, у День Матері, коли кожен з нас лине думками до тієї жінки, яка дала нам життя, бо любов до Жінки-Матері закладена глибоко в серці кожної людини, д-р Ярослав Моцюк вибрав для посвячення пам'ятника на могилі своєї дружини, матері його дітей, бабусі його внуків бл. п. Ірени Моцюк.

Св. п. Ірена Моцюк

На цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурзі, Н. Й. зібралася вся родина, друзі і найближчі знайомі покійної. Могила заквітчана квітами... На чорному мармурі вигравірувана форографія подружжя Моцюків, на якій св. п. Ірена з притаманною їй щирою посмішкою неначе дякує усім присутнім за те, що прийшли сюди, дякує за пам'ять про неї.

В моїй пам'яті одна за одною постають картини з різних імпрез в Ню-Йорку, на яких вона була завжди зі своїм чоловіком. І тепер він намагається піднести пам'ять про свою дружину на той п'єдестал, який вона заслужила усім своїм життям.

Панахиду відправляв о. Костик, парох місцевої католицької церкви св. Андрія, разом з хористами церкви Архистратига Михаїла з Йонкерсу, парафіянкою якої була покійна Ірена. Опісля відбулося посвячення пам'ятника.

Вшанування світлої пам'яти Ірени Моцюк продовжувалося під час трапези в Домі української молоді в Йонкерсі. Зайшовши до залі, я відчула такий рідний духмяний запах бузку, чудові букети якого прикрашали білий постамент – символ світлого життя, на вершині якого з великого портрету привітно посміхалася до присутніх бл. п. Ірена. Довкола були засвічені свічки, як символ вічного життя і вічної пам'яти. До речі, бузок був з власного городу Моцюків.

„Про вічну пам'ять написано багато, ми співаємо ці слова з надхненням. В даному разі так, вона є і буде вічною..." – такими словами почав свою розповідь про життєвий шлях бл. п. Ірени Народний артист України Іван Бернацький, приятель родини Моцюків. Щастя панувало в родині Моцюків. Перш за все Ірена була дружиною, мамою, господинею дому. Людина чуйного серця, вона зуміла організувати навколо себе жінок, які невтомною працею допомагали українцям, розкиданим по цілому світу, а в останні роки основна допомога 119-го Відділу СУА, головою якого Ірена Моцюк була 18 років, йшла до України. Саме вона була фундатором будівництва Українського музею в Ню-Йорку.

18 жовтня 1998 року сталася велика подія в родині. Д-р Ярослав Моцюк отримав найвищу нагороду кінематографії „Emmy Award". Готель „Marriott" в Ню-Йорку, бенкет, поздоровлення, квіти... В кінці балю щасливе подружжя зфотографувалися з цією нагородою і якраз цю фотографію побажала мати на своєму пам'ятнику покійна Ірена.

Щастя в родині було і тоді, коли народилася перша внучка Анастазія. Потім народилися внуки Діана і Микола. На жаль, бабуся не побачила наймолодшого Петруся, який народився вже після її смерті. 4 червня 2002 року перестало битися її невтомне серце, але світла пам'ять про Ірену Моцюк буде вічною.

Надзвичайно тепло і щиро згадувала покійну Оля Руденська, членка 119-го Відділу СУА, яка відзначила скромність, відвертість, доброзичливість, щирість, відкритість Ірени Моцюк.

Бл. п. Ірена на перше місце в житті ставила виховання дітей. Її дочки Дарія і Наталя здобули вищу освіту і займають важливі професійні становища. Союзянки подивляли її здібності і ґеніяльну працьовитість, завдяки чому очолюваний нею відділ СУА надавав велику матеріяльну допомогу Україні. Оля Руденська відзначила, що покійна Ірена відійшла від нас, але залишила багату спадщину добрих справ і вчинків, тому спомини про цю прекрасну людину будуть вічними.

Іван Бернацький запросив солістку церковного хору Володимиру Вітюк заспівати улюблену пісню покійної Ірени „Аве, Марія". Спокійно і ніжно лилася чудова мелодія, яка навівала роздуми про вічність.

Д-р Я. Моцюк подякував Іванові Бернацькому за велику допомогу у створенні пам'ятника, за оформлення залі, за ведення програми, Олі Руденській за гарні спомини, Влодзі Вітюк за пісню і всім присутнім за участь у вшануванні світлої пам'яті Ірени Моцюк. Нехай земля їй буде м'якою, а пам'ять про прекрасну людину – світлою і вічною!

Лідія Баб'юк

Від редакції:

У „Свободі", ч. 25, було вміщено спомин про св. п. Ірену Моцюк „Пам'ять світла і вічна", до якого помилково було подано світлину іншої особи. Подаємо цей спомин вдруге з виправленням недогляду. Читачів і близьких св. п. Ірени Моцюк перепрошуємо.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок 15 червня 2004 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
ТАТО і ДІДО

бл. п.

ЯРОСЛАВ ГАЙВАС

довголітній член Організації Українських Націоналістів,
політичний в'язень і відданий патріот України.

ПАНАХИДА і ПАРАСТАС відбудуться в п'ятницю, 25 червня о год. 7-ій веч. в Aston-Basagic Funeral Home, Hunter, New York.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 26 червня 2004 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері. Тіло Покійного спочине на українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишені в смутку:
донька – КВІТКА БУШНЕЛЬ з дітьми УЛЯНОЮ, ТАЇСОЮ і ДАРКОМ
син – АСКОЛЬД з дружиною НАДІЄЮ і дітьми РОСТИСЛАВОМ, СЛАВОМИРОЮ і АДРІЯНОМ
племінники з родинами – ЗВЕНИСЛАВА, МСТИСЛАВ, АДРІЯНА, ЗЕНКО
та ближча і дальша родина.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на Пласт в Україні, який виховує нове покоління патріотів. Пожертви висилати на:
PLAST in Ukraine, Dr. George Slusarczuk,
67 Bayberry Drive, Monroe, NY 10950.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашої найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБЦІ

сл. п.

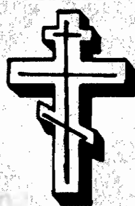
РОМИ ПРИЙМИ БОГАЧЕВСЬКОЇ

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
будуть відслужені:

- в українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку – 3 липня 2004 р., о год. 9-ій ранку;
- в українській католицькій церкві Чесного Хреста в Асторії, Н.Й. – 2 липня 2004 р., о год. 8:30 ранку;
- в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. – 3 липня 2004 р., о год. 7:45 ранку;
- в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя у Виппані, Н. Дж. – 3 липня 2004 р., о год. 8-ій ранку;
- в українській католицькій церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н.Й. – 3 липня 2004 р., о год. 9-ій ранку;
- в українській католицькій церкві св. Трійці в Кергонксоні, Н.Й. – 3 липня 2004 р., о год. 9-ій ранку;
- в українській католицькій церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н.Й. – 2 липня 2004 р., о год. 9-ій ранку;
- в українській православній церкві свв. Петра і Павла у Ґлен Спей, Н. Й. – 4 липня 2004 р., о год. 9-ій ранку;
- в українській католицькій церкві св. Миколая у Вотервліті, Н.Й. – 1 липня 2004 р., о год. 6-ій веч.;
- в українській католицькій церкві Успення Пресвятої Богородиці в Перт Амбою, Н. Дж. – 3 липня 2004 р., о год. 9-ій ранку;
- в українській католицькій церкві Преображення Пресвятої Богородиці в Бріджпорті, Конн. – 3 липня 2004 р., о год. 9-ій ранку;
- в українській католицькій церкві Преображення Пресвятої Богородиці в Трой, Н.Й. – 4 липня 2004 р., о год. 10:30 ранку;
- в Римі в св. Софії, в Мадонні Dei Monti, в семінарії св. Йосафата, у Василіянському монастирі, Авентіно – 3 липня 2004 р.;
- в Парижі – 4 липня 2004 р.;
- в Україні Блаженніший Кардинал Гузар відслужить заупокійну Службу Божу – 4 липня 2004 р.

Вічна Її пам'ять!

Муж ЮРІЙ з родиною

У глибокому смутку повідомляємо приятелів, знайомих і українську громаду, що в четвер, 6 травня 2004 р. в Хюстоні, Тексас спокійно відійшов у вічність наш дорогенький ТАТО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

АНТІН ШАРУНОВИЧ

нар. 16 січня 1915 р. в Туриську на Волині.

ПОХОРОННІ відправи відбулися 8 травня 2004 р. в українській православній церкві св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у смутку:
доньки – ДАРЦЯ з мужем ПЕТРОМ і дітьми ВІКТОРІЄЮ, ПЕТРУСЕМ і ОРЕСТОМ
сини – БОГДАН з дружиною ВІРНОЮ і дітьми СОФІЙКОЮ і НАДЕЮ
– ОЛЕСЬ
ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ І ПОЛІТИЧНА РАДА ОУНз

діляться сумною вісткою з членами й українським громадянством, що 14 червня 2004 р. у Ворені, Миш. на 81 році багатотрудивого життя перенісся у Божу вічність

бл. п.

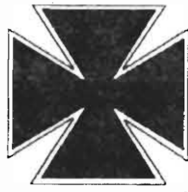
ЛЮБОМИР ТАТУХ

довголітній член ОУН і провідний член ОУНз, член Середовища УГВР, член Прихильників Української Визвольної Боротьби України, підстаршина Першої Української Дивізії Галичина, член Координаційного Комітету Допомоги Україні й інших громадсько-політичних організацій.
Активний громадський і політичний діяч.

Дружині ВЕЛТІ, синам ДЕНИСУ і МАРТИНУ та онукам складаємо глибоке співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА
СТАНИЦЯ НЮ-ЙОРК, Н.Й.

Ділимося сумною вісткою з побратимами та всім громадянством, що 14 червня 2004 р. в Ню-Йорку відійшов у вічність наш
ДОРОГИЙ ПОБРАТИМ

бл. п.

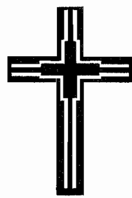
МИРОН ГІРНЯК

нар. 8 березня 1927 р. в Перемишлі,
колишній воїн Українського Юнацтва, активний член Станиці Ню-Йорк.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 17 червня 2004 р. на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вельмишановній дружині Анастазії, доньці Ользі і всій родині висловлюємо найщиріші співчуття.

ЧЛЕНСТВО і УПРАВА СТАНИЦІ НЮ-ЙОРК

В 10-ту РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

протопресвітера

АРТЕМІЯ СЕЛЕПИНИ

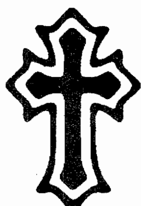
буде відслужена

ПАНАХИДА

на могилі Покійного на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку з участю священиків, яку очолить Високопреосвященніший Архиєпископ Антоній

ПАНАХИДА буде відслужена
2 липня 2004 р., о год. 11-ій ранку.

Дружина ОЛЕКСАНДРА СЕЛЕПИНА

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 20 червня 2004 р. відійшла у вічність на 82-му році життя

бл. п.

ЯРОСЛАВА ПАНЬКІВ

нар. в Україні.

ПАРАСТАС відбувся у вівторок, 22 червня 2004 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 23 червня в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, а відтак на Gate of Heaven Cemetery, Hanover, NJ.

У смутку залишені:
сини – ІГОР
– ВОЛТЕР з дружиною ХРИСТИНОЮ
внуки – ЛІНДА КАНЕФЕЛ
– МЕЛІСА ҐАРРІС
– КІМБЕРЛИ ЛЕМБЕРТ
– ТЕРЕСА ҐРІНВОЛД
– КАЛИСТА ФАССІПАНТІ
сестра – МАРІЯ ҐУБЕРНОВИЧ
брат – ВОЛОДИМИР КАЧ

Вічна Її пам'ять!

З глибоким жалем ділимося з рідними, приятелями і знайомими сумною вісткою, що 20 травня 2004 р. відійшов у вічність у Вест Палм Біч, Фла.
МУЖ, ТАТО, ДІДО, ПРАДІДО, ВУЙКО

бл. п.

ВІЛЬЯМ МИРОСЛАВ БИК

нар. 14 серпня 1917 р. в Garfield, NJ
(Родичі походили з Львівщини, Україна).

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 25 травня 2004 р., похований в Lake Worth, FL.

В глибокому смутку залишились:
дружина – ОЛЬГА БИК (КУКІЗ)
син – ДЕНИС з дружиною ЛІНДОЮ
доньки – ДАЄН з мужем КЕН
– ДАНА з мужем КРИС
внуки – ШАНА, ЕЙДРІАННА
– РАЄН, СТЕЙСІ
– ЕРИК і ДЖЕСИКА
– БРЕЙДЕН і БРЕНДА
правнучка – МЕЙГЕН
племінниця – МАРІЯ ДАЦКО з чоловіком ЯРОСЛАВОМ
та ближча і дальша родина в Америці та Україні.

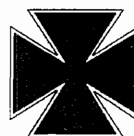
Вічна Йому пам'ять!

Як Бог сказав людині жити,
То кожен з нас і в кожен час,–
Повинен так свій вік прожити,
Щоби весь світ радів за нас!
Так в пам'яті блажен Вільям
Із роду України – Вкраїни внук.
Він добрий був своїм батькам
Наш Славко, із родини Бик.

І в армію пішов, і на війну.
Зазнав усе на білім світі...
І жінку Він любив свою,
Дорослі стали внуки, діти.
Вже скоро було б 60,
Як в парі з Олею прожили.
Як був би Вільям тому рад!
І рідні б всі його раділи...

Але закінчилось життя,
Не стало більше в нього сили, –
Кріпись родинонько моя!
І вічна Пам'ять з України!

Марія Дацко

СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ
1 УД УНА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Ділимося сумною вісткою з членами і українською громадою, що 10 червня 2004 р. на 82-му році життя відійшов у засвіти довголітній карний член станиці

бл. п.

МИХАЙЛО ФЕДІВ

ПОХОРОН відбувся 15 червня 2004 р. на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі.

Дружині МАРІЇ, ближчій і дальшій родині висловлюємо глибоке співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 7 березня 2004 р. в Денвері, Кол. відійшов у вічність на 83-му році життя

бл. п.

ІВАН М. БОДНАР

нар. 10 вересня 1920 р. в с. Махнів, пов. Рава Руська, Львівської обл.
Був щирим патріотом своєї батьківщини – України.

Похований 11 березня 2004 р. поруч його вірної дружини Анни.

Залишив у глибокому смутку:
брата – РОМАНА з дружиною АННОЮ і дітьми ОЛЕЮ і БОГДАНОМ
трьох синів – РОМАНА, МИХАСЯ і ОРЕСТА з дружиною КАТЕРИНОЮ
сестру – КСЕНЮ з родиною і племінників в Польщі.

Висловлюємо щиру подяку о. Михайлові Рознариновичу за відправи Панахиди і св. Літургії в українській католицькій церкві Преображення Господнього, дякові Михайлові Бозьо за прочитання прощального листа в церкві від брата Романа та всім добрим людям, які прийшли щоб помолитись за Його праведну душу та відпровадити Покійного на вічний спочинок.

Брат РОМАН М. БОДНАР

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оцісляавська 973-292-9800 #3040*